

Pragaei Ujság

Noviszád, 1938 július 13.

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 189. szám

A szudétanémetek ragaszkodnak a karlsbadi pontokhoz

Az egész világgal szemben felelősek vagyunk a nemzetiségi kérdés megoldásáért — írja Hodzsa lapja

Prágából jelenti az Avas: Dr. Sebekovsky, a szudétanémet párt sajtófőnöke nyilatkozott az Epoque című párisi lap munkatársának. Hangoztatta, hogy cseh részről már háromszor tettek a szudétanémeteknek olyan ígéretet, amelyet nem tartottak be. Az első a békeértekezlethez benyújtott

cseh emlékirat volt, a másik 1926-ban történt, amikor a csehszlovákiai német pártok beléptek a kormányba, a harmadik pedig 1937 február 18-án.

Arra a kérdésre, hogy a szudétanémetek kitaranak-e a karlsbadi nyolc pont mellett, a sajtófőnök így válaszolt:

— Követeléseink jogosak és minden vitát kiállanak. Nem jelentenek maximumot, hanem inkább minimumnak tekinthetők. Ezekhez az elvekhez hiven ragaszkodnunk kell, mert csak ezek biztosíthatják az elvi megoldást

és ilyen módon a béke és a rend érdekében elháríthatják az összetűzéseket. Ha önkormányzatra kerül sor, akkor a német vidékeken levő cseh kisebbségeknek ugyanazokat a jogokat kell kapniuk, mint a cseh területen élő németeknek. A jogegyenlőség elve mindenki számára — ez felel meg a legjobban az igazságosság követelményeinek.

A KOALÍCIÓS BIZOTTSÁG MUNKÁJA

Prágából jelenti az Avas: A koalíciós pártok öttagú bizottsága hétfőn jelentést tett Hodzsa miniszterelnöknek a politikai miniszterekkel és a nyelvtörvény, valamint a nemzetiségi kérdés szakértőivel folytatott megbeszélésekről. A koalíciós bizottság szerdán ismét összeül és az önkormányzat kérdésében kidolgozandó emlékiratról fog tanácskozni.

A felelősség kérdése

Prágából jelenti az Avas: A Slovenski Hlas — Hodzsa lapja — Hampelnek, a szociáldemokrata párt elnökének azzal a kijelentéssel foglalkozik, amelyben elítéli

szólt azokról, akik a politikában kivonják magukat a felelősség alól. A lap többek között ezeket írja:

— Mostani felelősségünk kettős: először felelősek vagyunk önmagunk iránt, de felelősek vagyunk az egész világgal szemben is mindazért, amit a nemzetiségi kérdés megoldása terén teszünk. Nem szabad megengednünk, hogy hibáink, gondatlanságunk vagy a megértés hiánya olyan összeütközésre vezessen, amely végzetes nemzetközi következményekkel járhat. Ez azt jelenti, hogy nem szabad sem lebecsülni, sem tulbecsülni, hanem helyesen kell értékelni minden erőt, amely a szóbanforgó kérdéssel kapcsolatban jelentkezik.

IDEGESSÉG PRÁGÁBAN

Varsóból jelenti: A lengyel távirati iroda utal arra, hogy a prágai sajtóban nagyfokú idegesség tapasztalható és hogy különösen kommunista részről nem-

csak a szudétanémetek karlsbadi követeléseit, hanem a prágai kormány által előkészített nemzetiségi szabályzat különböző pontjait is visszautasítják. A Gazeta Polska szerint a prágai sajtó megerősíti

Berlinnek azt a felfogását, hogy a nemzetiségi statútumról folyó tárgyalásokat cseh részről elgáncsolják.

NEPI ÖNKORMÁNYZAT

Berlinből jelenti: A Berliner Börsenzeitung hangsúlyozza, hogy a szudétanémetek népi önkormányzatot akarnak, ezzel szemben a csehek nem akarnak tulmenni a decentralizáció, illetve föderalizáció látszattmegoldásán. Ezzel — írja a lap — ismét elfutottunk a régi közjogi fikcióhoz, amely hosszú időn át meghusítottta a kielégítő megoldás minden reményét.

A Deutsche Allgemeine Zeitung nyomtatékkal utal arra, hogy a tárgyalások huzavonája milyen veszélyeket rejt magában. A Völkischer Beobachter közli az egyik szudétanémet politikus véleményét, aki hangoztatja, hogy eddig semmi más nem történt, csak az, hogy a prágai kormány és a szudétanémetek között néhány tájékoztató megbeszélés folyt.

AGGODALOM LONDONBAN

Mint Londonból jelenti, az angol sajtó is növekvő aggodalommal állapítja meg, hogy a cseh nemzetiségi kérdés halogatása veszedelmes feszültséget idéz elő. A Daily Mail szerint a prágai kormány és a szudétanémetek között ismét feszült lett a viszony. A prágai kormány nemrég a nemzetiségekkel folytatandó tárgyalásokra vetette a súlyt. Ezeket a megbeszéléseket most egy ideig pihentetik. A szudétanémetek úgy érzik, hogy felretolták őket és most az a veszedelem fenyeget, hogy teljesen megszakad az érintkezés a szudétanémetek és Prága között.

A RUTÉNEK KÖVETELÉSEI

Prágából jelenti: Hodzsa miniszterelnöknek Hrabar kárpátaljai kormányzóval folytatott sorozatos megbeszélései a politikai közvéleményben élénk figyelmet keltenek. A Slovenski Hlas rámutat arra, hogy e megbeszélésekkel párhuzamosan Hodzsa Gerumsky dr.-ral, az amerikai rutének kiküldöttjével is tárgyal. Gerumsky dr. az utóbbi hetekben többször megkísérelte, hogy összhangba hozza a prágai kormány törekvéseivel a rutén népcsoport követeléseit. Eddig minden kísérlete kudarcot vallott, a legújabb jelekből azonban arra következtetnek, hogy Gerumsky dr. fáradozásai esetleg eredményre vezetnek.

A NEMZETISÉGI ALAPTÖRVÉNY

A Lidove Noviny értesítése szerint a nemzetiségi alapörvény mindekenélőtt a nemzeti hovatartozás fogalmát fogja élesen körülhatárolni. Ebből a szempontból döntő lesz az anyanyelv. A lap megerősíti azokat a híreket, hogy a nemzetiségi alapörvény bizonyos védelmi intézkedéseket tartalmaz majd az elnemzetellenítés ellen. Az alapörvény végül meghatározza majd a különböző népcsoportok aránylagos képviselőletét az állami és önkormányzati szolgálatban és pedig egy területi, mint egyéb érdekek tekintetbevételével, valamint kulturális és népjóléti téren.

A NÉPSZÖVETSÉGI LIGÁK ERTEKEZLETE

A népszövetségi ligák uniója az idén Kopenhágában tartotta összejövetelét. Az értekezleten többek között foglalkoztak a politikai és jogi bizottságnak azzal a jelentésével, amely a csehszlovákiai kérdéstről készült. A jelentést Atholl hercegnő, az angol alsóház tagja terjesztette elő.

Imrédy magyar miniszterelnök folytatja a rendet biztosító munkáját

A nemzetnevelési ügyosztályt Antal államtitkár vezeti — Lemondott Hóman Bálint tárcanélküli miniszter — A magyar sajtó és a római ut Husz pengő körül állapították meg a magyarországi buza árát

Budapestről jelentik: A magyar belpolitikai élet eseményei: a hétfői minisztertanács nagyfontosságú döntései, továbbá a gazdasági miniszterek értekezletén történt bejelentések. A keddi reggeli lapok vezető helyen közlik a hétfői minisztertanácsról kiadott hivatalos közleményt, amelynek értelmében

Imrédy miniszterelnök irányításával a miniszterelnökség keretében nemzetnevelő és népfelvilágosító kormányhatalósági szervet létesítenek. A minisztertanács a szervezet előkészítő munkálataival Antal István államtitkárt bízta meg.

Az új propagandaintézménnyel kapcsolatban Antal államtitkár az újságírók előtt kijelentette, hogy valószínűleg néhány nap múlva bővebb tájékoztatást ad a felállítandó új szervezetről.

HÓMAN FELMENTÉSE

Horthy kormányzó Hóman Bálint tárcanélküli minisztert ettől az

A buza értékesítése

A hétfőn délután tartott gazdasági miniszteri értekezletről kiadott hivatalos tájékoztató többek között ezeket mondja: Az ezévi buzatermésből származó felesleg értékesítésével kapcsolatban az egyes importáló országokkal folytatott tárgyalások során

a magyar kormány sikert ért el a felesleg túlnyomó részének külföldi értékesítését biztosítani.

Sztranyavszky földművelésügyi miniszter ezzel a kérdéssel kapcsolatban ezeket mondotta:

— Debreceni beszédemben már bejelentettem, hogy a kormányt a felesleg értékesítésének megszerzésével az a szándék vezette, hogy

a buzatermelő gazdáknak 20 pengő körüli árakat biztosítson ebben a gazdasági évben.

A buzaértékesítéssel kapcsolatban most közzétett kormánynyilatkozat teljes mértékben biztosítja ennek a célnak megvalósítását. A 19.25 illetve a 20.75 pengős két árhatár azt jelenti, hogy az ország legtávolabb fekvő vasúti állomásairól is a buzatermelő gazda a kereskedelmi forgalomba kerülő, kiviteli célokra megfelelő mino-

Higgadt külpolitikát követel Sigray Antal gróf, legitimista képviselő

Sigray Antal gróf vasárnap nagyszabású beszámológyűlést tartott Jákón.

— A háború befejezése óta — mondotta — Magyarország kormányára soha sem hárult oly rettenetes felelősség és

nem nehezedett még kormányra annyira az események su-

állításától saját kérésére felmentette s egyben köszönetét fejezte ki azokért a nagy érdemekért, amelyeket a közoktatás terén szerzett. A kormányzó Hómant a Keresztes-Fischer Ferenc lemondásával megüresedett nemzeti önállósítási alap elnökévé nevezte ki. Ennek az intézménynek célja az ifjúság elhelyezkedésének illetve önállósításának megkönnyítése.

A RÓMAI UT

Budapestről jelenti az Avas: A lapok meleg hangon írják Imrédy és Kánya miniszterek küszöbönálló római utjáról és hangsúlyozzák a két ország együttes érdekeit politikai és gazdasági téren. A Pester Lloyd megállapítja, hogy Magyarország több, mint tíz esztendeje az olasz barátság értékes bizonyítékaival rendelkezik és az a kívánsága, hogy ez a szoros kapcsolat a jövőben is változatlan maradjon. Az olasz lapok cikkei a legjobb kilátással biztatnak arra, hogy a római találkozó szerencsés légkörben fog lefolyni.

ségű, legalább 80 kilogram hektolitersúlyu búzáért megkapja a 19.25 pengős métermázsánkénti árat. Az ország nyugati határállomásain és valamennyi rakodó hajóállomáson a Futura és a kereskedelem köteles a felső árhatárt, a 20.75 pengőt megfizetni. Így tehát

minél közelebb fekszik a termelőhely az ország nyugati határához vagy az itteni rakodó hajóállomásokhoz, annál inkább közeledik a buza ára a belföldi fuvar költségek csökkenése folytán a 20.75 pengős felső határhoz.

A kormány ilyenformán az igazságos és egyenlő elbánás elvét érvényesítette.

A miniszter végül figyelmeztette a gazdákat, hogy az említettek ismeretében búzájuk értékesítését gondos körültekintéssel hajtsák végre. Miután a kormány elhatározta, hogy az egész gazdasági éven át a buza árát az említett szinten kívánja tartani, a gazdák — mondotta a miniszter — buzakészleteiket részben a gazdasági év elején, részben pedig szükségleteiknek megfelelő arányban, az üzérkedés kizárásával hozzák piacra.

lya, mint a jelen időkben.

Ha igaz is az, hogy az általános európai helyzet enyhült, még sem szabad megelégednünk arról, hogy néhány héttel ezelőtt csak egy hajszálon mulott, hogy kitörjön az európai háború. A helyzet azonban még korántsem tisztázódott.

Európa bármely percben újból egy fegyveres konfliktus kitörése előtt állhat.

A kormány csak akkor képes a nemzetet teljes súlyával képviselni, ha itthon minden tekintetben helyreállítja a rendet s a kormány a szélsőséges izgatásokon, az összhangot megzavaró lelkiismeretlen mozgalmakon teljesen urrá lett. A jelen pillanatban

én mindkét súlyos feladatra képesnek tartom az Imrédy-kormányt, ezért kötelességemnek tartom, hogy ezekben a komoly órákban támogassam.

MI AZ ALKOTMÁNYOS UT?

A szélsőséges izgatásról meg kívánom jegyezni, hogy

senkinek sincs joga szembehelyezkedni az alkotmányossággal és a törvényeket megtagadva, a magyar hagyományokat félrelökve, külföldről idehozott minták után parancsuralmi berendezések ki-vánatosságát hirdetni.

Érdekes jelenség, hogy az utóbbi időben a szélsőséges eszmék hirdetői is azt hangoztatják, hogy ők alkotmányos uton kívánják programjukat megvalósítani.

Megfelelnek azonban arról, hogy látható és láthatatlan frontok ugyyszólván naponta ontották a röplapokat, amelyekben a magyar alkotmány és parlamentárizmus csődjéről beszéltek, lerántottak mindent, ami a magyar multban tiszteletreméltó,

ami a nemzet szemében érték, ami megszentelt hagyomány.

A KORMÁNYNAK MEGVAN A RENDCSINÁLÁSHOZ AZ ERKÖLCSI JOGOSULTSÁGA

Nem is olyan régen, amikor a képviselőházban egyszer Szálasi-ról volt szó.

egy fiatal képviselő azt kiáltotta közbe, hogy Magyarországon minden tisztességes ember ugyanazt akarja, amit Szálasi. Ebben a kérdésben a magyar biróság a napokban döntött. Bebizonyították látta, hogy Szálasi a magyar alkotmány és a magyar törvények ellen lázított s ezért Szálasi háromévi fegyházra ítélte.

A kormánynak kötelessége, hogy az ország rendje fölött a legszigorúbban őrködjék. Ezt megteheti, mert azok után a reformok után, amelyeket hozott,

megvan hozzá az erkölcsi jogosultsága.

Követeljük a kormánytól a népies és szociális belpolitikát, követeljük

a higgadt külpolitikát, amely minden esetben hidegen tudja mérlegelni, hogy mi a nemzet igazi érdeke és elleni tud állni veszély esetén úgy a külföldről jövő nyomásnak, mint

Kemény munka ellenére mindig tiszta kéz

SCHICHT
KULCS SZAPPAN
a tisztaság kulcsa

esetleg a belföldön jelentkező hangulatnak.

A kormány így képviselheti legjobban az igazi magyar önállóság és függetlenség gondolatát, mely megköveteli, hogy

nagy problémáinkon saját magunk döntsünk és saját magunk keressük meg a módját, hogyan alapozzuk meg újra az országot.

Sigray Antal gróf beszámoló beszédét a legnagyobb figyelemmel hallgatta a nagyszámu közönség.

ELNAPOLTAK A KÉPVISELŐHÁZAT

Budapestről jelentik: A képviselőház kedden délelőtt tartotta a nyári szünet előtt utolsó ülését. Az elnök bemutatta a felsőház többrendbeli átiratát a letárgyalt törvényjavaslatokról. Ezzel az ülés napirendje ki is merült. Az elnök javaslatára a Ház üléseit bizonytalan időre elnapolták. Közölte azonban az elnök, hogy az elnapolás nem érinti a Szent István emlékére Székesfehérvárott külön törvény alapján összeülő országgyűlés egybehívását.

A BERUHÁZÁSI KÖLCSÖN

Illetékes helyen közölték, hogy a magyar pénzügyminiszter pénteken becsátja ki a nemzeti beruházási kölcsön első részletét. Az első részlet 125 millió pengő névértékben évi 5 százalékos kamatozással, 30 éves törlesztés mellett 96 százalékos átvételi árfolyamon kerül kibocsátásra. A kölcsönt 3 egyenlő részletben kell befizetni és pedig július 15-én, szeptember 10-én és november hó 10-én. A beruházási kölcsön kötvényei óvadékképesek és állami, törvényhatósági és községi pénzek, közhatósági kezelésben álló helyi, bizományi és letéti összegek, továbbá gyámoltak és gondozottak pénzeinek elhelyezésére alkalmasak.

Az előzetes tárgyalások eredményéhez képest máris megállapítható, hogy a kibocsátásra kerülő kölcsön elhelyezése teljes egészében biztosítva van.

Csangkaisekre nem lehet döntő csapást mérni

Mi történt egy esztendő leforgása alatt Japán és Kína elkeseredett háborújában?

1937 július 8-án a világlapok szerkesztőseibe szűkszavú, zavaros táviratok futottak be arról, hogy az előző nap éjjelén valami Lukocsiao nevű kínai falu mellett tüzharc keletkezett Japán és kínai katonák között. Hűségesen regisztráltuk az eseményt, mert hiszen tipikus távolkeleti incidenssei állítottunk szemben, amilyenek tömegesen fordultak elő az utóbbi években az ottani zürzavaros viszonyok között, de amelyekről az ember sohasem tudhatja, mi lesz belőlük. Napokon át valóban nem lehetett tisztán látni, valami jelentéktelen esetetéről van-e csupán szó, vagy pedig Lukocsiao névhez új háború kirobbanása fog fűződni.

Közben azután megindult a »felelősség kérdésének« kinosan aprólékos, baljóslatu vitája és a keletázsiai partvidéken egymás után kötődtek ki a japán csapatok hajók. Ezek már igen komoly jelek voltak. Kiderült, hogy Japán újabb hadjáratra határozta el magát. És husz nappal a Lukocsiao incidens után Peking és Tiencsin japán uralom alá került...

A LUKOCSIAOI INCIDENS

Mi történt Lukocsiao mellett a Marco Polo-hídnál és hogyan lett ebből az incidensből az újkor egyik legnagyobb, leggyilkosabb háborúja?

A tények rövid váza a következő: Julius 7-ének éjjelén a fengtai japán helyőrség négyeszeres lövési csapata éllel gyakorlatot tartott Pekingtől 12 kilométernyire délkeletre. A Lukocsiao állomásozó kínai csapat küldetménye a Marco Polo-hídnál a japánok gyakorlatát »tulságosan harcosnak« találta és eldördültek az első lövések. Rendkívül bonyolult nemzetközi jogi háttérre van ennek az incidensnek. A japánok az állították, hogy két szerződés értelmében joguk volt az éjszakai gyakorlat megtartására, míg a kínaiak lövöldözése szerződésszegés volt. A két szerződés, amelyre a japánok hivatkoztak: az 1901-es úgynevezett boxer-protokoll, a másik az 1933 május 31-eki tankeleti japán-kínai fegyverszüneti szerződés. A boxer-jegyzőkönyv a boxerhárdást leverő hatalmaknak, köztük Japánnak is megadta a jogot, hogy Észak-Kína bizonyos részein helyőrséget tartsanak, a másik a Mandzsúria és Jehol meghódítása után kötött japán-kínai fegyverszüneti szerződés pedig olyan súlyos feltételeket szabott a nankingi kormánynak, hogy Nanking ezt a szerződést még a mai napig sem merte nyilvánosságra hozni. A fegyverszüneti paktum ugyanis Mandzsúria és Jehol elszakításán kívül még a Nagy Falon túl terjedő és egészen Peking kapujáig elhúzódó demilitarizált, semleges zónát létesített és ezzel megteremtette az észak-kínai problémát.

Hogy a szerződés milyen előnyös volt Japánra, leginkább az mutatja, hogy két év múlva, 1935 decemberében Japán Kelet-Hopej és Csahar tartományokban úgynevezett autonóm tanácsokat szervezett, amelyek révén az öt észak-kínai tartomány: Csahar, Szujan, Hopej, Sanszi és Santung fokozatosan japán befolyás alá kerültek és Nanking uralma ezen területek fölött lassankint névlegessé vált. 1937 júliusában azután Japán elérkezettnek látta a pillanatot, hogy az öt észak-kínai tartományt teljesen elszakítsa a nankingi központi kormánnytól. Ma már teljes bizonyossággal megállapítható, hogy Tokió tulajdonképpeni célja csak ez volt. Hossza háború kezdetét Japán nem akarta és azt hitte, hogy ugyanolyan könnyen elérheti majd

célját, mint 1931-32-ben, Mandzsúria és Jehol meghódítása és 1935-ben, észak-kínai uralmának megalapozása idején. A japán vezérkar azzal számolt, hogy a »tehetetlen« Kína már az első hónapokban szétesik. De ez a »szétesési teória« súlyos számítási hibának bizonyult, ami messzemenő át-szervezésekre készítette a japán hadvezetőséget.

CSANGKAISEK MUNKAJA

Kínában ugyanis a helyzet a legutóbbi esztendő során lényegesen megváltozott. Csangkaisek hatalmas szervezőképességével már igen közel jutott a maga elé tűzött cél eléréséhez: a husz esztendő óta polgárháború felszámolásához és a modern kínai állam és hadsereg megteremtéséhez erős központi hatalom kormányzása mellett. 1936-ban Csangkaiseknek a kantoni kormány ellenállását is sikerült leszerelni és ezzel a gazdag dél-kínai tartományok, a nankingi központi kormány közvetlen befolyása alá kerültek. Az újjászervezett, de még nem teljesen kész modern kínai hadsereg azután már komoly feladatok elé állította a japán hadvezetőséget és arra kényszerítette, hogy az eredeti tervektől eltérően kiszélesítse a hadműveleteket és szélesebbkörű vállalkozással igyekezzen felvenni az eredményes küzdelmet a nankingi kormánnyal.

A HÁBORÚ HAT FEJEZETE

A japán-kínai háború stratégiai része általában hat fejezetre bontható fel.

I. Az első a Peking és Tiencsin elleni fellépés, amely meglepő gyorsasággal ért célhoz. Japán itt amugyis erősen otthonos volt már s jól felfegyverzett hadosztályaival könnyűszerrel szétzörgette a helyi »tábornokok« szedett-vedett csapatát, de az iram fennakadt, amikor szembekerült Csanghaisek sorkatonaságával.

II. A japán hadvezetőség elhatározta, hogy ilyen körülmények között kiszélesíti a frontot. Augusztusban megtelepedésük után a Közép-Kínában fekvő Sanghaj ellen intézett »büntető expedíció«-t, amihez az ürügyet egy japán tengerészeti meggyilkolása adta. A négy hónapig tartó gyilkos és minden képeletet felülmúló öldökölés küzdelemben mindkét hadsereg roppant veszteségeket szenvedett. Jellemző, hogy a kínai központi hadsereg tisztjeinek 20 százaléka életét vesztette. November 11-én Sanghaj elesett, de a város bevételére nem mért végleges csapást a kínaiakra. A japán hadvezetőség tovább erőszakolta a döntést és azt hitte, hogyha sikerül Nankingot, a kínai kormány székhelyét elfoglalni, a háború sorsa végleg eldőlt és Csangkaisek kapitulálnak.

III. Ez a megfontolás indította el azután a háború harmadik fejezetét, a Nanking elleni offenzívát. A kínai főváros védelmében, ugyiszólván, a legjobb kínai hadosztályok pusztultak el és semmisültek meg. December 13-án Japán elfoglalta ugyan Nankingot, de háborús célját a főváros bevételével sem érte el. A kínai központi kormány Hankauba menekült és ide helyezte át székhelyét.

IV. Hankau bevételére lett tehát a japánok új célja. Mielőtt azonban a Hankau elleni offenzíva megindulhatott volna, a japán hadvezetőségnek egyeb fontos feladatokat kellett megoldania, minthogy a Hankau elleni előnyomulásra két lehetőség kínálkozott: vagy a vizlut, a Jangce-folyón való táma-

das, vagy északról a szárazföldi út, a Peking-Hankau-vasútvonal mentén.

V. A japán hadvezetőség végül is úgy határozott, hogy elsősorban Kína legfontosabb vasútvonalait keríti birtokába, mindenekelőtt a Kínát nyugatkeleti irányban átszelő Lunghaj-vasutat. Mielőtt azonban a tulajdonképpeni Lunghaj-offenzíva megindulhatott volna, meg kellett szállni a háború első szakaszában Peking alatt elterülő széles területet, valamint a vasúttól délre, Nankingig húzódó részeket. Csak ezután indult meg ez év februárjában a hatalmas támadás, amelynek során milliók tömegek váltak egymással négy hónapig tartó gyilkos küzdelmet. Május 19-én tört meg a kínaiak ellenállása és a japán csapatok elfoglalták Szucsau, a Peking-Nanking és Lunghaj-vasút csomópontját. Innen a japánok a vasút mentén nyugat felé folytatták előrenyomulásukat, június 6-án elesett Kajfeng, majd négy nap múlva Csengcsau, a Peking-Hankau vasút csomópontja. Június közepén azonban a kínaiak olyan fegyverhez nyúltak, amellyel szemben nem volt ellenállás: Kaitfengnél átvágták a Sárga folyó gátjait és ezzel megállították a japán előnyomulást.

Szucsau és Csengcsau bevételével a japánok ugyiszólván kezükbe kerítették egész Észak- és Középkína közlekedésének ellenőrzését, a vasutait azonban a Hankau elleni támadásra nem használták fel, mert hiszen azoknak töltéseit a Hoangho áradása eliszaposította. Japán, hogy a döntést minél hamarabb erőszakolja, a Jangce vizén haladt előre hadiflottájával és az elmult héten bevette Hukau városát.

VI. A háború hatodik fejezetét képezik a Délkína ellen intézett rajtaütésszerű japán támadások. Kanton bombázása, Hainan és Hongkong fenyegetése. Japán felfogás szerint a dél-kínai eljárásra azért van szükség, mert innen lépnek kínai területekre az állítólagos angol és francia fegyverszállítmányok. De minden dél-kínai vállalkozás a nagyhatalmakkal való konfliktus súlyos rizikóját rejti magában.

A POLITIKAI FELGÖNGYÖLTÉS

A hadműveletek mellett Japán mindent elkövetett, hogy politikailag is felgöngyöltse a kínai birodalmat. Ebből a célból két japánbarát kormányt szervezett: Az egyik, »a kínai köztársaság ideiglenes kormánya« Pekingben alakult meg az elmult év decemberében az északi tartományokra kiterjedő hatáskörrel, a második, »Kína újjászervező kormánya« Nankingban ez év január 28-án és ez a középkínai kerületeket kormányozza. Ugyanezt a célt szolgálta Belső-Mongólia (Csahar, Szujan, Ningszia tartományok) függetlenítése is, amely október 28-án kikiáltotta Nankingtól való függetlenségét és csatlakozott a japánbarát politikához.

A hadjárat során a japánok megismerték az új Kínát, amely meglepő erővel védekezik. A legnagyobb probléma a japán hadvezetőség számára még ma is az, hogy Csangkaisekre nem lehet véglegesen csapást mérni. Mindig és minden győzelem után újra elmenül. Harcol az ostromlott városok előtt, a városok szűk, kanyargós utcáin és nem roppan össze megszállásuk után. A fenyegető bekerítések elől mindig ki tud bujni és elkerüli haderejének szétmorzsolását. Kína erős ellenállása még 1937 októberében arra

kényszerítette Japánt, hogy a háborús gazdálkodás eszközeihez folyamodjék. Ez év május 27-én Konoye herceg kimondottan katonai jellegűvé alakította át kormányát s kihirdette a totális háborút, a teljes gazdasági és ipari mozgósítást Nanking ellen.

Ha a japán-kínai háború számszerű adatait nézzük, akkor a következő érdekes adatokat kapjuk. Megjegyezzük, hogy itt a tulajdonképpeni Kínáról beszélünk, az úgynevezett tizen-nyolc tartomány Kínájáról. Ebből a tizennyolc tartományból négy teljesen és kettő részben került Japán kézre. Nanking uralma alatt tehát tizenkét egész és két rész-tartomány maradt. A meghódított terület méreteiről fogalmat alkothatunk magunknak, ha szem előtt tartjuk, hogy például a Peking-Sanghaj közötti távolság mintegy 1200 km. 130 millió kínai jutott japán uralom alá, szemben a 450 millió kínai összlakossággal. Észak- és Középkínában a legfontosabb vasútvonalak Japán kézre kerültek. Ezek hossza 5600 kilométer, míg Nankingnak csak 3250 kilométernyi vasúthálózat maradt birtokában. A meghódított mérhetetlen területen igen gazdag szén- és vasbányák és gyapotterületek vannak.

KETTŐS HARC A »VÉGSŐ GYŐZELEMIG«

A kantoni sikerek, egyes városok bevételére és nagyterjedésű területek megszállása azonban még nem jelenti a szőbanforgó területek tényleges birtokbavételét is. Egyelőre a japánok csak a nagy közlekedési utvonalakat, vasutakat, csatornákat, utakat birtokolják és inkább csak a tengerpartok mentén tudtak erősebben berendezkedni. A hátsóországban, főként a Kína belső felé fekvő területeken, a falvak ezrei még nem is láttak japán katonákat és kitűnő menedéket nyújtanak a kínai guerilla csapatoknak. Minél jobban hatol Japán Kína belsejébe, annál erősebben kénytelen érezni Kína nagy segítő társának, az idő és a mérhetetlen térség összhatásának súlyos hátrányait.

A háború egy esztendő évfordulóján kevés kilátás van arra, hogy hamarosan be lehessen fejezni. Annál kevésbé, minthogy a japán császári konferencia már január 16-án végleg deklarálta, hogy Csangkaiseket nem tekintik többé tárgyaló félnek és rendületlenül harcol Csangkaisek teljes bukásáig. Az esztendő évfordulón elhangzott két nyilatkozat, Konoye herceg és Csangkaisek nyilatkozata, amelyben mindketten kijelentették, hogy a »végső győzelemig« harcolnak, is arra mutat, hogy a japán-kínai háború hosszú tartalmával kell még számolnunk.

Mi lesz ennek a vége? Végkimerülésig folyó küzdelem, avagy beavatkozásnak a Távolkeleten érdekelt nagyhatalmak: ez lesz a háború második esztendőjének legnagyobb problémája. A nagyhatalmak föllépése mindeztideig elmaradt, a mult év őszi brüsszeli külchatalmi konferencia dolgvégezetlenül oszlott szét és a hatalmak megelégedtek azzal, hogy kihasználják a távolkeleti válság business-lehetőségeit és mindkét félnek lözser- és hadianyagot szállítottak. Érdekes ebből a szempontból, hogy az Egyesült Államok a háború első esztendőjében 20 millió dollár értékű hadianyagot adott el a két félnek, mégpedig 12.559.771 dollár értékű árut Kínának, 7.664.413 dollárnyit Japánnak. A japán hadiflotta olajsükségletét jelentős részben fedezte Anglia, a Kínának juttatott francia és szovjet hadianyagszállítások pedig közismertek. A nagy probléma: — ismételjük — kitarának-e a hatalmak eddigi politikájuk mellett, akik lassankint észreveszik, hogy félig-meddig elpusztított Kínával és egy gazdaságilag roppantul próbára tett Japánnal állanak szembe.

Mussolini az angol-olasz egyezmény életbeléptetését sürgeti

Anglia előbb el akarja szállíttatni az önkénteseket, mert ez megkönnyítené a fegyverszüneti tárgyalásokat

Londonból jelentik: Az alsóház hétfői ülésén Chester képviselő megkérdezte Chamberlain miniszterelnököt, megfelel-e a valóságnak, hogy az angol-olasz egyezményt nem ratifikálják mindaddig, amíg a parlamentnek nem volt alkalma megállapítani, hogy teljesült-e a spanyol kérdés elintézésének feltétele.

Chamberlain így válaszolt: Az angol-olasz egyezmény nem ratifikálás tárgya, de a jegyzőkönyvek intézkedése szerint a két kormány által megállapítandó határnapon lép életbe. E nap megállapítása után a Háznak alkalma lesz a további vitára.

Ezután Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére szólt fel. Igen nagyra becsüljük — mondotta — a miniszterelnöknek azt a kívánságát, hogy az egyezmény minél előbb hatályba lépjen, de megnyugtathatja-e a Házat, hogy az egyezmény mindaddig nem lép életbe, amíg az olasz önkéntesek nem hagyják el Spanyolország területét.

Chamberlain miniszterelnök: Nyilatkozatomhoz semmi hozzátenni valóm nincs.

A kormánypárt a miniszterelnök válaszáat élénk helyesléssel fogadta. A Ház ezután áttért a mentelmi bizottság határozatának tárgyalására, amelyet a bizottság Sandys képviselő ügyében hozott.

Egyébként a Sandys-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság tovább folytatja munkáját. A bizottság pénteken Sir Donald Sommerville főállamügyészt, kedden pedig Chamberlain miniszterelnököt hallgatta ki.

FEHÉR KÖNYV

Londonból jelenti a Reuter-iroda: Az angol kormány hétfőn este Fehér Könyv alakjában hozta nyilvánosságra az önkéntesek elszállítására vonatkozó tervét. A terv szerint tilos mindazoknak az idegeneknek Spanyolországba való belépése, akik valamelyik küzdőfél érdekében propagandát fejtelnének ki. A benemavatkozási egyezményt aláírt hatalmak lobo-gói alatt haladó hajóknak tilos hadianyagot kirakni a spanyol kikötőkben. A Németországba visszatérő önkénteseket Hamburgba kell irányítani. A Cadizban és Malagán behajózandó önkénteseket Belgiumba, Dániába, Észtországba, Finnországba, Lettországba, Litvániába, Luxemburgba, Hollandiába, Norvégiába, Lengyelországba és Svédországba irányítják. Az említett országokba visszazá-llítandó hadifoglyok Las Palomas és Kartagena kikötőjében szállnak hajóra és Londonban szállnak partra.

A Franciaországba visszatérő önkénteseket Marseilleben, az Olaszországba visszatérő önkénteseket pedig Genovában szállítják partra. Ugyancsak Genovába irányítják a Cadizban és Malagában behajózott és Albániába, Bulgáriába, Csehszlovákiába, Görögor-

szágba, Magyarországra, Jugoszláviába és Romániába visszatérő önkénteseket is.

A benemavatkozási bizottság különleges ellenőrző szolgálatot tart fenn Bilbao, Huelva, Cadiz, Malaga, Kartagena, Alicante és Barcelona kikötőkben.

Mihelyt a két spanyol küzdőfél hozzájárul a tervhez, összeül a benemavatkozási bizottság teljes ülése a terv végleges elfogadására. A Fehér Könyvben az elszállításra vonatkozóan megállapított időpontok akkor lépnek hatályba, ha a bizottság a tervet végleg elfogadta. A benemavatkozási bizottság két albizottságot alakít az önkéntesek összeszámlálására.

CIANO ÉS PERTH MEGBESZÉLÉSE

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszter hétfőn ismét fogadta Perth angol nagykövetet. A találkozást az angol nagykövet a külügyi hivataltól kapott utasítások alapján kezdeményezte, hogy tanácskozzék az angol-olasz egyezmény hatálybalépését lehetővé tevő módszerekről és az önkéntesek elszállításának meggyorsításáról.

HARCTÉRI JELENTÉSEK

A nemzetiek a Castellon arcvonalon előretolták állásaikat s több köztársasági állást elfoglaltak. Re-

Az önkéntesek ügye

Londonból jelentik: A Daily Mail szerint az önkéntesek ügyében megegyezéssel javaslat várható. A Daily Telegraph római levelezője úgy tudja, hogy olasz körökben annak a lehetőségéről beszélnek, hogy Mussolini erélyesebb álláspontra helyezkedik. Ez tiltakozás volna az egyezmény elfogadását célzó üzenetek ellen.

az angol kormány nem bizik Franco tábornok gyors győzelmében és ezért minden erőfeszítése az önkéntesek visszavonására irányuló terv végrehajtását célozza. Londonban ugyanis azt remélik, hogy az önkéntesek visszavonása után könnyebben lehet létrehozni a fegyverszünetet.

A lap kétségbevonja ennek a fel-fogásnak a helyességét. Ez a jelentés arra mutat — írja, hogy

pülógépeik több ízben bombázták Valencia pályaudvarát s kikötőjét és az egyik hadianyaggyárat.

A nemrég elfoglalt Nules városban a nemzetiek több, mint 300 polgár holttestére találtak a rombadőlt házak törmelékei között. A köztársasági vezetőség még csak nem is értesítette a város polgárait, mielőtt a robbantásokra parancsot adott és így ezek a szerencsétlenek a házak felrobbantásánál életüket veszítették. Valószínűnek tartják, hogy a tisztogatási munka során még több holttest kerül elő.

A salamancai főhadiszállás közlése szerint a nemzetiek Valencia és Alcira között egy ellenséges vadászgépet lelőttek.

AZ ANGOL HAJÓK VEDELME

Londonból jelentik: Az angol hajótulajdonosok szövetsége a Timeshez nyílt levelet intézett. A nyílt levél szerint a hadviselői jogok elismerése nem jeleníti egyben annak a jognak elismerését is, hogy a semleges hajókat minden előzetes figyelmeztetés nélkül elsúlyesszék. Nem a fegyvergyárosok nyereségét akarjuk megvédeni — mondja a nyílt levél —, hanem az angol kereskedelmi tengerészetet, ami életkérdés Anglia számára úgy béke, mint háboru idején.

Mussolini következő lépése az angol kormányhoz intézendő kérdés lenne: kész-e haladéktalanul hatályba léptetni az olasz-angol egyezményt és ha nem, mi a szándéka.

A félhivatalos Giornale d'Italia Londonból a következőket jelenti: Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy

Anglia Spanyolországból lehetőleg ki akarja küszöbölni az olasz és német befolyást.

Husz év után ismét egész nap lesz villanyáram Kikindán

Két ipari vállalat lekapcsolódása révén vált lehetővé a szünet nélküli villanyáram szolgáltatás

Kikindáról jelentik: Kikinda volt az első város, amely bűnvádi feljelentést tett 1930-ban árdrágítás címen az államügyészségen a villanytelep vezetősége ellen a rendkívül magas villanyáram díj miatt.

A per évekig húzódott, sőt elsőfokon a járásbíróság meg is állapította az árdrágítást és a villanytelep akkori igazgatóját, Hess Alajost, valamint több központi vezetőségi tagot

két-két hónapi fogházra és 7000 —7000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

Ekkor a villanyáram díja az egész országban Kikindán volt a legmagasabb, amennyiben kilowattként tíz dinárba került. Az annak idején óriási feltűnést keltő bűnügyi eljárás majd később az ítélet országos szenzációt keltett. Az ügy a bíróságon még folyt, amikor a kikindai

villanytelep élére Hillier Lajos mérnök került, aki tárgyalásokat kezdett a várossal és ennek eredményeképpen

leszállította a villanyáram díját tizenöt százalékkal, úgyhogy ma az áram kilowattja 8.50 dinár Kikindán.

A villanytelep új igazgatójának ezen intézkedését a város, illetőleg a fogyasztó közönség nagy meglepéssel és örömmel fogadta. Közben a bírói eljárás is megszűnt a villanytelep vezetősége ellen és Hillier mérnök a villanytelep technikai berendezését is átszervezte, ami csökkenti a villanyáram szolgáltatás zavartalanosságát segített elő.

Most ismét olyan intézkedés történt a villanytelep vezetősége részéről, ami a polgárság körében nagy örömet keltett. A villanytelep vezetőségének sikerült két kikindai iparvállalattal megegyeznie és ennek révén

Kikindán husz év múlva állandó villanyáram szolgáltatás lesz.

A nyári hónapok alatt, május 1-től szeptember 1-ig reggel 6 óráig és délután 2 órától volt csak áramszolgáltatás, ami kisebb iparüzemeket, de különösen a rádiózók nagy számát érintette igen érzékenyen. Hillier igazgatónak most sikerült ezt a minden tekintetben fontos kérdést megoldani a város és a fogyasztó közönség nagy meglepésére.

A teljes napon át való villanyáramszolgáltatás már kezdetét is vette.

Betörték a noviszádi Stolz-villába

A károsultak nyaralásra utaztak és ezért nem tudták megállapítani, hogy a tettesek mit vittek el

Hétfőre virradó éjszaka nagy betörés történt Noviszádon.

Ismeretlen tettesek behatoltak a Szuvoborszka ucca 10 szám alatt lévő Stolz-villába.

A betörést a villa lakói vették észre. Értésítették a rendőrséget, amely megejtette a vizsgálatot. Megállapították, hogy a betörők álkulccsal mentek be a villába, ugyancsak álkulccsal hatoltak be Stolzék lakásába. Ott felforgatták az egész lakást,

felfeszítették a szekrényeket és sok értékes holmit vittek el.

Nyugodtan dolgozhattak, mert a lakásban nem tartózkodott senki, miután a tulajdonos, Stolz János és családja elutazott Csehszlovákiába nyaralásra.

A kárt egyelőre nem sikerült megállapítani, miután csak Stolzék tudják, hogy mi volt a lakásban.

A betörés Noviszádon nagy feltűnést keltett, tekintve, hogy a Stolz Henrik Fiai cég nagykereskedés tulajdonosait általánosan ismerik.

KÖLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 217.

Zürich. Beograd 10, Páris 12.07 egy. nyolcad, London 21.565, Newyork 437, háromnyolcad, Brüsszel 74.10, Milánó 23, Amszterdam 241.775, Berlin 175.80, Prága 15.16, Varsó 82.40, Bukarest 3.25.

HALLÓ!

Washingtonba érkezett hírek szerint az amerikai nagyhatalmaknak sikerült megakadályozni egy újabb háborút, amely a Gran Chaco kérdés miatt fenyegetett Bolívia és Paraguay államok között. A békéltező konferencián megjelent kiküldöttek hozzájárultak ahhoz, hogy a Gran Chaco kérdését választott bíróság elé terjesszék. Most már csak Bolívia és Paraguay kormányának hozzájárulása szükséges.

A bécsi állami munkaközvetítő hivatal jelentést adott ki, hogy Ausztriában a munkanélküliek száma júniusban 76.000 munkással, vagy 21,7 százalékkal csökkent. Az összes munkanélküliek száma 274.627 volt.

Butler angol külügyi államtitkár az alsóházban hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy az Ausztriában levő brit konzulátusok az Anschluss óta 2.740 vizumot adtak ki, 420 kérelmet elutasítottak, 200 kérvényt pedig most tanulmányoznak a brit hatóságok.

Hivatalos jelentés közli, hogy az egykori orosz főváros körül épülő erődítmények munkájának vezetését a belügyi népbiztosság vette át. A belügyi népbiztosság első intézkedése az volt, hogy 80.000 politikai foglyot szállítottatott a város környékén felállított barakkokba. A munkatáborok fölött különleges biztonsági csapatok látják el az őrszolgálatot. A szigorú őrizet alatt tartott politikai foglyok végzik ezentúl az erődítményi munkálatokat.

Az északi államok frontjának külügyminiszterei Kopenhágában arról fognak tanácskozni, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a népszövetség szemben. Az északi front jelenleg már igen nagy tekintéllyel bír és együttes erővel sikerült azt elérniük, hogy távol tarthatják magukat a nagyhatalmak viszályaitól.

A brailai ügyészség bűnügyi eljárását indított Nikolae Gavcon tanító ellen, aki halálra verte Onosiu Jardan első elemista tanulóit. A szerencsétlen gyermek holttestét felboncolták és az orvosok megállapították, hogy a fejére kapott ütések okozták halálát.

Marmona, portugál köztársasági elnök az »Angola« hajóra szállott, Macada gyarmatügyi miniszter kíséretében. A köztársasági elnök meg látogatta Principe és Sanet Thomas szigeteket, továbbá Anglia gyarmatait.

Dr. Lehrfeld, a philadelphiai megyei orvosszövetség sebészeti osztályának elnöke, »szembankot« alapított átültetéshez használható szaruhártyák vételére, eladására és műtéti célokra való konzerválására. A sebészet legújabb haladása lehetővé tette ugyanis a vakság bizonyos eseteinek gyógyítását egészséges szaruhártyának a beteg szembe való átültetésével és azóta sokan felajánlják, vagy eladják szaruhártyáikat átültetés céljaira. Dr. Lehrfeld szerint a holttestekből a halál beálltát követő huszonnégy órán belül eltávolított szaruhártyát is át lehet ültetni.

Malcolm Macdonald angol gyarmatügyi miniszter a londoni parlamentben kijelentette, hogy rövidesen új alkotmányt adnak ki Málta sziget részére.

Európa—Amerika 10 óra 30 perc

Angol-amerikai-francia-olasz-német légi járatok az Atlanti óceán felett

Az angol postaszállítás még a nyáton megindul

Londonból jelentik:

Amióta Sir John Reith, az angol rádió volt elnök-vezérigazgatója vette át a nagy angol légitársaság, az Imperial Airways vezetését, lázas ütemű munka kezdődött az angol légi járatok kiépítésére. Most érkezett meg az első két angol repülőgép Ausztráliába és ezzel megkezdődött

a menetrendszerű állandó légi forgalom Anglia és Ausztrália között.

Sir John Reith még ezzel sincsen megelégedve, már a legközelebbi hetekben megindítja az angol légitársaság az Atlanti óceán fölött

London és Newyork között a rendszeres és menetrendszerű légi közlekedést.

A múlt esztendőben úgy az angolok mint az amerikaiak kitűnő eredménnyel végeztek próbarepüléseket ezen a járaton. Az egyik angol géptíz és fél óra alatt

tette meg az Európa—Amerika közötti utat, ami abszolút rekordot jelent.

A tavaly bevált kitűnő hidroplánok az idén már hetenként kétszer rendszeres légi járatokat fognak lebonyolítani és Sir John Reith megkezdte a postai küldemények szállítását. Nyolc angol óriás repülőgép fogja a forgalmat lebonyolítani és valószínű, hogy a Pan-American Airways, az angol vállalat amerikai társa, szintén rövidesen bekapcsolódik a forgalomba, úgyhogy rövidesen

mindennap repülőgép fog közlekedni postával megrakodva Európa és Amerika között.

Az Atlanti óceán fölötti repülőforgalom lebonyolítása körül máris megindult a rivalizálás. Rövidesen

egy óriási francia vízirepülőgép indul próbaútra Angliából. Tulajdonképpen már egy hét előtt el kellett volna indulnia, azonban a franciák nem készültek el idejében.

Szovjet-Oroszország szintén bizonyosságot akar szolgáltatni arról, hogy vannak hatalmas repülőgépei, amelyekkel Európát összekötheti Amerikával. Legutóbb az Egyesült Államokban a szovjetkormány több óriási vízirepülőgépet vásárolt és ezek közül az egyik demonstrációs repülésre fog indulni. Ezt az orosz kísérletet nem veszik azonban komolyan, mert Moszkva nem gondol arra, hogy rendszeres légi járatokat indítson Amerikába.

Olaszország szintén elindít néhány gépet, hogy Európát az Azori szigeteken keresztül összekösse az Egyesült Államokkal. Az olaszok komolyan gondolnak arra, hogy ezen

a hosszabb, de sokkal biztosabb déli útvonalon

rendszeres légi járatokat tartanak fenn; egyelőre még nem fejezték be egészen az előkészületeket.

A legkomolyabb konkurens kétségkívül Németország lesz, a németek már teljesen felkészültek az Európa—Amerika közötti légi közlekedésre. A németek is az Azori szigeteken keresztül vezető biztosabb útvonalat választották és

egész éven át menetrendszerű postaforgalmat

akarnak gépeikkel lebonyolítani. A német gépek minden harmadik nap indulnának, viszont a közlekedés megszakitás nélkül egész éven át tartana, míg az északi útvonalon csak a nyári időszakban lehet a rendszeres forgalmat fentartani.

A legújabb angol harcigépek, a világ leggyorsabb repülőgépei. Ezek a gépek most új rekord kísérletre készülődnek, amennyiben a London—Párizs közötti utat fél óra alatt akarják megtenni. Képeink a London közelében levő northolti repülőtéren mutatja a gépeket, a párizsi start előtt.

Bartusz József sztárbecsei ujmisés vasárnap mutatta be első szentmiséjét

Nagy ünnepe volt vasárnap Sztárbecse katolikus lakosságának. Bartusz József sztárbecse—alsóvárosi ujmisés mutatta be első szentmiséjét az alsóvárosi templomban. A szentmisén úgy az alsóvárosból, mint a belvárosból nagyszámban jelentek meg a hívek, akik zsufozásig megtöltötték a templomot. A templomoltárát ezalkalomra gyönyörűen feldíszítették buzakalászokkal és virágokkal.

A hívek a templomból menetté alakulva vonultak az ujmisés szüleinek házához. A menet élén ministráns gyerekek haladtak a kereszttel. Utánuk fehér ruhás kisleányok következtek templomi lobogók alatt, ezek között a mirtuszkoronát vivő három kislány. Ezeket követte a magyarruhás lányok és fiúk csoportja, az alsóvárosi Katolikus Kör dalárdája Fetter Imre kántor-karnagy vezetésével, majd karinges kispapok, két segédlelkész és Csizofszki István alsóvárosi plébános miseruhában. Végül a hívek nagyszámban.

A szülői háznál Csizofszki István plébános gyönyörű beszédben kérte ki a szülőktől az ujmisést, majd hozzá intézett beszédet. Ezután Bartusz József megható szavakkal bucsuzott el szüleitől és áldásukat kérte. A szülői áldás után válaszolt Csizofszki plébánosnak hozzáintéztett beszédére, majd a menet visszaindult a templomba, az ujmisés szüleivel, rokonaival, vendégeivel együtt. A templomba érve felhangzott az orgonaszó, a templomi énekekkel s megkezdődött fényes papi segédlettel az első szentmise. Az ujmisés kézvezetője Csizofszki István plébános volt. Mise közben az evangélium után az ujmisés segédletével együtt az oltár melletti díszülésen foglalt helyet és végig hallgatta Petrányi Ferenc belvárosi apátplébános, kerületi esperes magasszarnyalású ünnepi beszédét. A beszéd után az ujmisés folytatta szentmiséjét. Ennek végeztével hálaadás következett. Az ujmisés most megáldotta a segédkező papságot, édes szüleit, rokonait, valamint a híveket ötös csoportokban. A megáldottak egy-egy szentképet kaptak emlékül.

Délben 130 személyes ünnepi ebéd, este pedig vacsora volt a meghívottak részvételével az ujmisés szüleinek házában. Ugy az ebéd, mint a vacsorán több beszéd hangzott el.

Hajókirándulás az Aldunára

A noviszádi Fruska Gora turistatársaság — mint már jelentettük — hajókirándulást rendez az Aldunára. A turisták az Alekszandar nevű luksushajón az Alduna vedregényes völgyében egész a román határig mennek és megtekintik többek között Szmederevót, a Vaskaput, Trajánus császár útját és Széchenyi útját, valamint Kládovót és a többi történelmi emlékeket.

A Fruska Gora kirándulójajója július 16-án, szombaton délután 2 óra 35 perckor indul a noviszádi hajókikötőből és az utasok július 18-án, hétfőn reggel 8 órakor érkeznek vissza Noviszádra. A kirándulás ára személyenként 180 dinár. Elsőosztályú kabin két éjszakára 140 dinár, másodosztályú kabin 70 dinár. Jelentkezni legkésőbb július 14-ig lehet a Fruska Gora és a Putnik kirendeltségeinél.

Mig a strandon a zene szólt és mulattak...

A Dunába vetette magát egy kamenicai cseléd lány,

mert a vőlegénye elhagyta, a munkaadója öccse pedig erőszakoskodott vele

Kamenicán vasárnapra virradó éjszaka rejtélyes öngyilkosság történt. A kamencicai liget alján lévő strandon szólt a zene, folyt a bor és vidáman ropták a táncot, addig

a kamenicai hajóállomáson egy leány a vízbe vetette magát.

A közelben tartózkodó néhány ember ezt csak akkor vette észre, amikor már a szerencsétlen teremtés élethalál küzdelmet vívott a hullámokkal és segítségért kiáltott. Segélykiáltásai elvesztek a közeli strandvendéglő muzsikájának hangjaiban, a szerencsétlen öngyilkosjelölt elmerült a hullámokban és lassan ismét csendes lett a Duna tükre...

Az esetet jelentették a rendőrségnek. Másnap kiderült, hogy

Szávics Szvetozár kocsmáros 17 éves cseléd lányát elűnt.

Szávicsnak a Vasut utcában volt borkimérese és ott dolgozott

Vászics Leposzava 17 éves csericsi leány.

A fiatal cseléd lány szépen fejlett, csinos arcú teremtés volt és sok fiatalembernek megakadt rajta a szeme. Több udvarlója is volt és nyomokban az a gyanu merült fel, hogy a szerencsétlen nő szerelmi ügy miatt vált meg életétől.

A vizsgálat során megállapították, hogy Vászics Leposzavának a tavaszszal

hevesen udvarolt a kamenicai csendőralisztai iskola egyik növendéke.

Pünkösdkor el is jegyezte a leányt, aki határtalanul boldog volt. A vőlegény nemsokára letette az altiszti vizsgát és áthelyezték az egyik távolibb városba.

Vászics Leposzava azóta többször írt vőlegényének, azonban

egy sor választ sem kapott tőle.

Ez nagyon elkeserítette, mert valószínűleg tartotta, hogy volt vőlegénye más leányt talált.

Közben a leányra szemet vetett munkaadójának öccse, Szávics Jozsim, aki szintén velük egy házban lakott. Szávics Jozsim udvarolni kezdett a leánynak, azonban az elutasította. A fiatalember erre erőszakos lett és

amikor csak tehetett, mindig erőszakoskodott a leánnyal.

Vászics Leposzava sokat panaszkodott rá ismerőseinek, de a fiatalember nem tágitott tőle.

Szombaton este Szávics Szvetozár a feleségével együtt elment a Fruska Gora strandvendéglőjébe és

Szávics Jozsim ismét egyedül maradt a leánnyal.

Hogy mi történt köztük, még nem derült ki. Valószínű, hogy a fiatalember ismét erőszakoskodott a leánnyal és ez elkeseredésében ugrott a Dunába.

A vizsgálat folyamán megállapították azt is, hogy

a leány másállapotban volt és vérbajban szenvedett.

A tragédia Kamenicán nagy megdöbbenést keltett.

A palicsi nemzetközi uton árokba fordult dr. Ney László szubotlicai főorvos autója

Szabálytalanul hajtó kerékpárost akart elkerülni az urvezető, aki összefört gépkocsijában csodálatosképpen épségben maradt

A Reggeli Ujság már több ízben kifejezést adott azoknak a súlyos panaszoknak, amelyek Szubotica és Palics között a nemzetközi utszakazon a járművek tulajdonosainak, főleg a kerékpárosoknak fegyelmetlensége miatt merülnek fel és amelyek következtében az utóbbi időben ugyszólván napirenden vannak a közlekedési balesetek. A motorosjárművek tulajdonosai szinte állandó életveszélyben vannak, ha figyelnek a szabálytalanul hajtó kerékpárosok és szekeres gazdák épsegére.

A multheti egy haláloskimenetelű és két súlyos sebesültet okozó közlekedési balesetek után kedden reggel újabb baleset történt, amelynek csak különös szerencse folytán nem esett áldozatául

dr. Ney László, a szubotlicai zsidókórház főorvosa.

Dr. Ney gépkocsijával reggel hét óra után indult el palicsi nyaralójából a város felé és mérsékelt sebességgel vezetett, amikor

a tüzelraktanya előtt egy kerékpáros fiatal fiu került elébe az uttest jobboldalán.

A biciklista az autótülkölestől valószínűleg megrémült, mert közvetlenül a gépkocsi előtt át akart vágni az ut baloldalára, úgyhogy

pontosan az autó elé került.

Dr. Ney hirtelen lefékezett és többször is megkísérelte, hogy az előtte cikázó biciklistát elkerülje, végül is kénytelen volt olyan éles fordulatot venni baloldali irányban, hogy

az autó az utmenti árokba zuhant.

A kerékpáros megrémült tettének következményeitől és elhajtott. Dr. Ney László autója nagy erővel vágódott az ároknak, úgyhogy súlyosan megrongálódott, a főorvosnak azonban különös szerencse folytán kisebb zuzódásokon kívül egyéb baja nem esett. Dr. Ney villamoson folytatta útját Szuboticára és megtette a feljelentést a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a kerék-

páros kiletének megállapítására. Dr. Neynek sikerült leolvasnia a bicikli rendszámát és így a kerékpárost még a délelőtti folyamán felkutatották.

Mint értesülünk, a szubotlicai autóklub intervencióra készül, hogy a rendőrség a legszigorubb eszközökkel rendszabályozza meg a nemzetközi uton a kerékpáros és a szekérforgalmat.

A legyek és madarak terjesztik az állatvészt?

Veszedelemesen terjed a száj és körömfájás járvány Szubotlicán

A száj és körömfájás járvány, amely mint ismeretes, az egész környéken fellépett és rengeteg áldozatot szed az állatállományban, két hetet ezelőtt jutott el Szubotlicára. Az állami főállatorvosi hivatal nyomában a legerősebb rendszabályokat léptette életbe a veszedelemes állatbetegség leküzdésére.

Teljesen betiltották a város és a környék valamennyi állategészségügyi kerületében az állatforgalmat, sőt a hasított körmű állatok nyilvános legeltetését is.

A főállatorvosi hivatal minden elővigyázatossága mellett ugyszólván napról napra terjed és veszedelemes arányokat ölt a járvány. A múlt hét végén és két legutolsó napon számos újabb megbetegedésekről érkezett jelentés, habár a főorvosi hivatal odáig ment az óvintézkedésekben, hogy nagy figyelmeztető táblákat helyeztet el a járványos házak kapuin szláv és magyar nyelven, sőt elrendelte, hogy

a szekereket és az állatokat a városorompónál csak előzetes fertőtlenítés után engedjék be Szubotlicára. A főorvosi hivatalnak az a feltevése most már, hogy

nem a beteg állatok, hanem a legyek és a madarak terjesztik a száj és körömfájásjárványt.

A járvány elleni óvintézkedések Szubotica egész gazdasági életén nyomot hagytak. A lecsökkent szekérforgalom következtében hanyatlott az üzletek forgalma, az állatvásárok megszűntek, így nemcsak a gazdák, hanem a kereskedők és iparosok is súlyos károsodást szenvedtek a járvány miatt. Az újabb és újabb megbetegedések következtében, mint értesülünk,

a közeljövőben nem is lehet remény arra, hogy a zárlatot megszüntessék

és szabaddá tegyék a forgalmat.

Autószerencsétlenség áldozata lett Tisza József gróf egyetemi hallgató

Budapestről jelentik: Tisza József gróf huszéves egyetemi hallgató kedden hajnalban Békéscsaba felől gépkocsin Békés község felé haladt. A község bejáratánál levő kanyarodónál kocsija egy eperfának rohant. A kocsit teljesen összetört és a fiatal gróf szörnyethalt. A gyulai ügyészség elnöke a helyszínére érkezett, hogy megindítsa a vizsgálatot.

— **Öngyilkossági kísérlet Noviszádon.** Kedden reggel értesítették a noviszádi mentőket, hogy a Duna ucca 10 szám alatt öngyilkossági kísérlet történt. Kaprisz Péra 63 éves magánzó zsirszódát ivott. Beszállították a kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak. Kaprisz állapot nem súlyos. Az idős és magányosan élő férfi anyagi nehézségekkel küzdött és valószínűleg emiatt akart megválni az élettől.

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLABA IRASSATOK GYERMEKEITEKET!

— Melegebb idő várható. (A meteorológiai intézet jelentése.) Jugoszlávia egész területén derült, csak az északi részeken volt felhős idő. A hőmérséklet az ország közepén süllyedt, a többi részeken emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kalinovikon 0 fok, a legmagasabb Herceg Novin 27 fok volt.

Időjárás: Melegebb idő várható. Az ország nagyobb felében részben az északi vidékeken felhős idő lesz, a nyugati részeken esővel.

— Az athéni főpolgármester Beogradban. Kociasz görög miniszter, Athén főpolgármestere, aki két nap óta Beogradban tartózkodik, tegnap meglátogatta a szkupstinát, a városi poliklinikát, a városi kórházat, az épülő városi kis lakásokat és a gyermekvédelmi otthont. Délben Ilic Vlada Beograd főváros elnöke ebédet adott Kociasz tiszteletére. Az athéni főpolgármester tegnap délután végignézte a teniszmeccset, amelyen Budge és Makó is játszottak.

— Jugoszláv-lengyel turista és fizetési egyezmény. Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban tegnap délután fél kettőkor írták alá a jugoszláv-lengyel turista és fizetési egyezményről szóló jegyzőkönyvet.

— Leégett egy ház Szubotlicán. Kedden reggel hat órakor kigyulladt és leégett Bájics József, a Csantaviri ucca 16. szám alatti háza. A tűzoltóknak sikerült lokalizálniuk a tüzet és megmenteniük a ház berendezését. A vizsgálat szerint a tűz úgy keletkezett, hogy Bájicsné nagymosáshoz korán reggel erős tüzet rakott a konyhájában és a hibás építkezés folytán terjedt át a tűz a kéményből a ház padlására.

— Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomor-ra egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Registr. od Minisztarsztva szoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

— Kendertermelő szövetség alakult Bogojevón. Bogojevón vasárnap megalakult a kendertermelők szövetekezete. Elnökké Nára Jánost választották, titkár Dobsai András, pénztáros Lovász Mihály. A szövetség kenderátot és szárítót létesít, majd később kendertörőt is épít. A termelők nagy része beiratkozott a szövetségbe.

— A gyümölcskivitel ellenőrzése. A kereskedelmi miniszter most adta ki a gyümölcs- és gyümölcskészítmények kivitelének ellenőrzéséről szóló rendeletet, amely előírja, hogy minden exportörnek márkával kell rendelkeznie és áruit ezzel megjelölni.

— Zsuffoltak a palicsi szállodák. A palicsi fürdőszezón, amely az idén igen nehezen indult, a múlt hónap végén hirtelen annyira felendült, hogy az utóbbi hetekben egyáltalán nem lehet szobát kapni a palicsi szállodákban, sőt a magánvillákban sem. Érdekes, ahogy az idén valóságos nemzetközi fürdőközönség gyűlt össze Palicson. A rendőrségi kimutatás szerint több magyarországi, német, román, csehszlovák, angol, sőt délamerikai fürdővendég is van, de a legtöbb az idegenek közül a beogradai látogatók száma.

— **BOGOJEVŐI HIREK.** Tiller Antal joghallgató, a bogojevői szövetkezeti takarékszövetkezet fia és Klepánc Ferenc, az ármentesítő társulat pénztárosának fia a szuboticei jogifakultáson oklevelet nyert. — Az állatvész miatt az állatorvos megtiltotta, hogy a községből hasított körmű állatokat vigyenek ki. — A legutóbbi betivásáron a búzát 170, az árpat 120 dinárért vásárolták.

— **A topolai cserkész bravuroso életmentése.** Páratlanul bravuroso életmentést vitt véghez hétfőn délután Topolán Nemestovszki József kereskedő és cserkész egyesületi szakaszvezető. Percsics Ferenc piaci árus kocsiába fogott lovak a vásártéren megvadultak és örült vágatással mentek keresztül a községen. Nemestovszki József a lovak elébe ugrott, azonban nem tudta őket megállítani. Erre hátulról felkapaszkodott a kocsi-ra, onnan az egyik ló hátára ült és így irányította a lovakat a kálvária felé, ahol a domboldalon sikerült megállítani őket. Ekkor derült ki, hogy Percsics kisfia ajultan feküdt a kocsiában. A bátor cserkészvezetőt az összegyűlt tömeg lelkesen megéljendezte.

— **Kikindai vezérlőtisztségek szabadságán.** Kikindáról jelentik: Több vezető kikindai főtisztviselő szabadságra ment, így az érdekeltek csak azok helyettesítéssel intézhetik el folyó ügyeket. Dr. Lázovics Dusan törvényszéki elnököt Homanov Bogdan tanácselnök helyettesíti, míg Gránics Vojislav vezető járásbíró Brnován Nikola főtisztviselőt Maksimovics Nikola főtisztviselő helyettesíti. Milánovics Bratiszlav rendőrségi előjárót pedig Szusa Karló, a kikindai határrendőrség főnöke helyettesíti. Dr. Radovánovics Szlavko vezető-államügyész teendőit Gábrics Sztjepán szombori államügyész helyettesíti.

Amatőr és hivatalos fényképezők kedvelői minden szükségletüket Seidling fotó és optikai szabványboltban, Noviszádon, Kr. Petra 1. 28. - Tel. 98-12

— **Adai hírek.** Az adai cséplőgéptulajdonosok megegyeztek, hogy egységes áron csépelnek. Ebből a munkásoknak négy és fél, illetőleg három és fél százalékot adnak. — Az 1918-ban született újoncokat július 14-én, az elmaradtakat pedig a következő napon sorozzák az Avala kővéházban. — A KK kugliklub és az Összetartás barátságos mérkőzést játszottak, amelyet a KK nyert meg 220:203 arányban.

— **TEMERINI HIREK.** Az igazságügyminisztérium és a báni hivatal kiküldöttjei folytatolagos helyszíni tárgyalást tartottak a temerini kegyuri kérdéskörben. A tárgyaláson megjelentek öv. Fernbach Antalné, dr. Deák Leó jogi képviselője kíséretében és a rom. kat. egyházközség kiküldöttjei. A tárgyalás folyamán öv. Fernbach Antalné és jogi képviselője dr. Deák Leó kijelentették, hogy átengedik az illetékes hatóságnak a döntést, hogy fennáll-e a kegyuraság vagy nem. Ha a kegyuraság fennállt, úgy az nem csak őt, hanem az agrárérdekelteket is terheli. — Jelentették már, hogy az egyházközség november elsejére a templomban elhelyezendő emléktáblán akarja mindazok neveit megörökíteni, akik a világháborúban hősi halált haltak. Míután a község háza és plébánia hivatali adatai hiányosak, ezért szükséges, hogy a hozzátartozók külön jelezzék be hősi halottjaikat. Bejelenteni bármikor lehet Csebel Ottonnál, Varga Imre kántornál, a Temerini Újság szerkesztőségénél, valamint az egyházközség képviselőjénél.

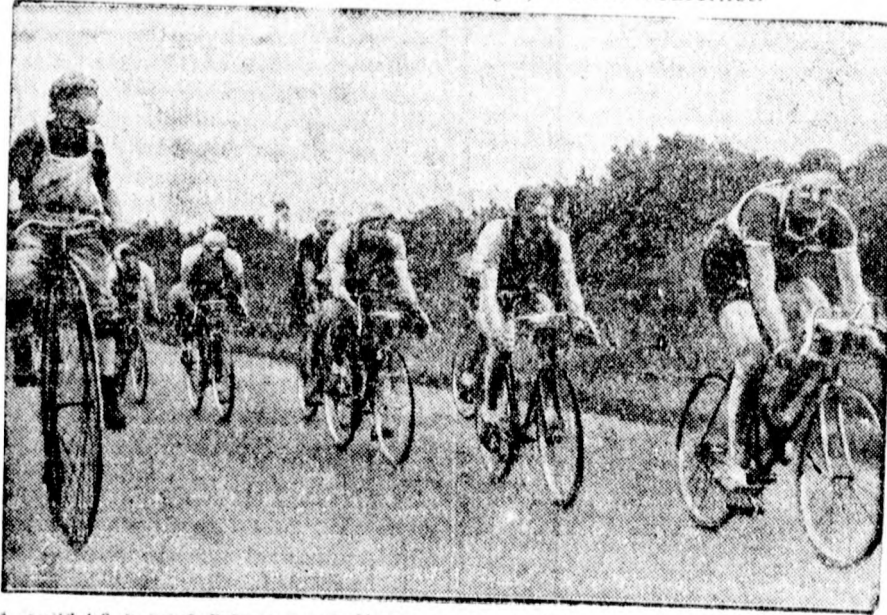
— **A lovak közé esett a béresgyerek.** Sulyos szerencsétlenség történt Pletikoszics Ferenc csantaviri gazdálkodó tanyáján. Basics József 16 éves béresgyerek búzát hordott be és eközben a magasra megrakott kocsiról a lovak közé zuhant. A lovak megriadtak, vágatni kezdtek és a kocsi kerekei átmentek a szerencsétlen fiun. Basics József életveszélyes sérüléseket szenvedett. Dr. Bikár Milán községi orvos résztesítette első segélyben, majd beszállították a szuboticei kórházba.

— **Csantaviri hírek.** Angyal János 34 éves csantaviri munkás kerékpáron haladt a zsednik úton, amikor sulyos szerencsétlenség érte. A kerékpár egy utmenti mélyedésbe került és Angyal nekizuhant az utmenti fatörzseknek, úgyhogy sulyos sérüléseket szenvedett. — A községi előjáróság felhívja a gazdálkodókat, hogy a kötelező jégekárbitosítási díjat fizessék ki. — A múlt pénteki számlakönyvi sajnálatos névesére történt, amennyiben nem Lóvi Rezső csantaviri fakereskedő halt meg Beogradban, hanem Lóvi János szuboticei sárkókereskedő.

— **Össze mégis felépül a valómi elemiskola** — rendelkezésének azonban csak a jövő iskolai évben lesz átadva. Kikindáról jelentik: Kikinda város képviselőtestülete, mint jelentették, határozta, hogy a kikindai tanyavilág részére Valomban kétszáz ezer dinár költséggel elemiskolát építtet. A tervek szerint az új elemiskolában már az idei iskolai évben meg kellett volna kezdődni a tanításnak. A képviselőtestület ezen döntését nemcsak a kikindai tanyavilág, hanem Kikinda polgársága is örömmel fogadta. Azonban a képviselőtestület terve, hogy az iskolaépület még az ősszel elkészüljön, közbejött akadályok miatt nem teljesülhet, mert a már két ízben kiírt árlejtés sikertelenül végződött. Most tartották meg harmadszor az árlejtést, amely sikerrel járt és az építkezés végrehajtását Iliesin M. kikindai építész kapta meg, aki már el is kezdte a szükséges előmunkálatokat. Azonban ennek ellenére az iskola-épület csak a jövő iskolaév kezdetén lesz átadható hivatásának, a tanyavilág nagy szomorúságára, — egészségügyi okok miatt — t. i. csak akkor fognak a falak teljesen kiszáradni.

— **Orvosi hír.** Dr. Schwarz Andria belgyógyász rendelőjét Zseljeznicska 12. alá helyezte át.

— **Első szentmise Bezdánban.** Rank Fülöp bezdáni ujmisés vasárnap tartotta első szentmiséjét. Az ujmisés kézvezetője Horváth Gyula plébános volt. Szentmise után a Kulturbund helyiségében 200 terítékes bankettet rendeztek.

A csoportos kerékpáros verseny a Caen—Saint-Denis szakaszon. A baloldali elővárosi kerékpáros csak néző

— **Veszedelemes betörőt fogott el a szombori rendőrség.** A szombori rendőrség tegnapelőtt veszedelemes betörőt tett ártalmatlanná Knittel Béla 25 éves mészárossegéd személyében. Knittel Titelen és Noviszádon már több ízben elítélték lopás és betörés miatt, ő azonban ennek ellenére is folytatta mesterségét. Május 1-én Szomborban vadházastársát, Padobranszki Zorkát megverte, mindenét elvitte és megfenyegette, hogy megöli. Az asszony feljelentésére a szombori rendőrség le tartóztatta Knittel, akinek azonban sikerült megszöknie a fogházból. Szökése után eltűnt Szomborból, de tegnapelőtt ismét látták a városban. Betért Sztéfanovics Márkó kocsmájába, ahol egy pohár sört rendelt. Mialatt a kocsmáros az udvarba ment, Knittel álkulcsal kinyitotta a kocsmáros lakásába vezető ajtó: és ott átkutatta a szekrényeket, de csak száz dinárt talált. Ezt is magával vitte és köszönés nélkül távozott. A kocsmájába visszatérő Sztéfanovics Márkó azonnal észrevette a betörést, jelentette az esetet a rendőrségnek, amely rövid nyomozás után megtalálta és letartóztatta Knittel Bélát.

Trgovački Domban (Lloyd) minden pénteken este halpaprikás A ha'at apatini halász főzi

— **Kikinda belterületén minden cséplést be kell jelenteni a tüzoltóparancsnokságnak.** Kikindáról jelentik: A rendőrség rendelkezést adott ki, melynek értelmében minden a város belterületére szállított gabonát és szárított takarmányt valamint szalmát, úgy szintén a város belterületén végzendő cséplést be kell az érdekelteknek jelenteni előzőleg a tüzoltóparancsnokságnál. A tüzoltóparancsnokság minden esetben tüzrendészeti vizsgálatot tart, hogy az érdekeltek meglették-e a szükséges tüzrendészeti óvintézkedéseket. Akik a rendelkezést nem tesznek eleget, a rendőrség szigorúan megbünteti.

— **Topolai hírek.** Brodán Zsivkó topolai szolgabíró áthelyezték a báni hivatalba. Brodán Zsivkó hét évig működött Topolán mint szolgabíró és ezidő alatt az egész község rokonszenvét megnyerte magának. — A vasárnapi kirakodóvásár igen gyengén sikerült, mivel hasított körmű állatok nem hajthattak vásárra. Délután nagy eső mosta el a vásárt. — A járásbíróház husznapi elzárásra ítélte Burcsár Böske bajsai cselédlányt, mert megrágalmazta munkaadónőjét, Valent Józsefnét.

ELMÉLKEDÉS AZ ÉHENHALT HALHATATLANOKRÓL

Nem ment fejembe, mit olvastam [régen, Hogy szürke törpék éltek nagy [jólétben, Mig sok lángelme éhenhalt e földön, Mert élte nem volt más, mint földi [bürtön, Most megfejtetem végre ezt a rej- [télyt, S ez a megfejtés rettentő kegyetlen: Életrelakók, mert szürkék, a törpék, S a halhatatlan, mig él, éhhalatlan.

FANYAR TÓBIAS.

— **Szerencsétlenségek Noviszád környékén.** Skroba Janéz beocsini bányász tegnap borotvával felvágta ereit. Sulyos állapotban szállították kórházba. Tettének oka ismeretlen. — A szrbobrani Gavanszki-féle kendergyárban hétfőn sulyos szerencsétlenség történt. Burai Juliska munkaslány egyik kezét elkapta egy gép és összeroncsolta. Bura kórházba szállították. — Sinkijevics Antun bogyáni földműves a búzát rakta asztagra. Munka közben lecsuszott az asztagról és ballábát törte.

— **Fürdőruhaujdonságok megérkeztek, siessen mielőbb választani.** Fischer J. és fia, Noviszád.

— **Tavasza elkészült a kikindai új közbiztonsági hid.** Kikindáról jelentik: Az új közbiztonsági hid terveit a kikindai városi bizottság elfogadta és azt jóváhagyás végett elküldte a báni hivatalnak. Mivel a vágóhidat a város saját rezsi-jében a városi főmérnök Trifunac Mita vezetésével épített fel és csak a belső, technikai berendezést szándékozik árlejtés útján beszerezni, az előző munkálatokat már elkezdtek. Értesüléseink szerint az új közbiztonsági hid — ha valami közben nem jön — tavasszal üzembe helyezik. A közbiztonsági hid felépítésére, illetőleg technikai felszerelésére — mint ismeretes — a képviselőtestület két és fél millió dinárt irányzott elő, mely összeg már a város rendelkezésére áll.

— **Foto amatőr szép képeket csak friss és jó filmen tud csinálni,** ezért vegyen szaküzletben filmet. Barta i Drug, Noviszád, Kralja Petra 1. 30.

— **Szoboticei kishírek.** Matkovics Sándor szuboticei vasúti tisztviselő feljelentést tett a rendőrségen, hogy két cigányasszony surrant be az Oszlobodjenja ucca 40. szám alatti lakására és mintegy 2000 dinár értékű ruhaneműt elloptak tőle. A rendőrség megindította a nyomozást. — Babics Augustin szuboticei postatisztviselő és Szegő Mátyas földműves jelentették a rendőrségnek, hogy napnyugati ugarokbeli szőlőjükből minden gazdasági felszerelést elloptak. A károsultak véletlenül jutottak nyomára a tolvajnak, amennyiben Babics az uccán megpillantott egy embert, akinek a hátán felismerte szőlőpermetező gépet. Babics értesítette a közei rendőrszemet és a tolvajt letartóztatták Marjanovics Alekszandar rovottmultu betörő személyében.

A Noviszádi Városi Jódfürdő thermál osztálya javítás miatt július 18-tól, július hó végéig zárva.

— **A Gyimesi Vadvirág szereplőit ezután is kérem, hogy jelenjenek meg csütörtökön este a Katolikus Olvasókör nyári szimpadán tartandó főpróbán.** Az előadást szombaton, július 16-án tartjuk meg. — Rendező.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter 250 millió dinárt bocsájt a Prizad rendelkezésére

Mindenki a hivatalos buzaár megállapítását várja

Az aratás ugyszólván már mindenhol véget ért és a eséplés is megindult országsszerte. A gazdaközönséget az aratás és a próbaeséplések a legteljesebb mértékben kielégítették, most már csak a buza értékesítésével kell törődniök. Azok, akik most adják el azonnali szállításra buzájukat, 160 dinár körüli árakat érnek el, mert a malmok, amelyek eddig a buza hiány miatt kénytelenek voltak vagy teljesen beszüntetni, vagy minimálisra redukálni munkájukat, most ismét megkezdték a munkát. Az azonnali szállításra kialakult árral szemben az augusztusi és későbbi szállításra vonatkozó árak azonban még nem tudtak kialakulni, illetve a vásárlók későbbi szállításra nem fizetnek annyit a buzáért, mint azonnali szállításra.

Mindenki a kormány intézkedését várja, hogy milyen hivatalos árat állapít meg a Prizad részére. A tegnapi hivatalos lap már közli az állami intervencióra vonatkozó rendeletet, amely az 1938-1939. gazdasági évre vonatkozik. A rendelet ugyanazokat az intézkedéseket írja elő, amelyek az előző évre voltak érvényben. A buza árának megállapítását a kereskedelmi, földmívelési és pénzügyminiszterre bizza a rendelet. A buza piacon való intervenció céljaira a minisztertanács felhatalmazta a

pénzügyminisztert, hogy 250 millió dinárt bocsásson a Prizad rendelkezésére, hogy annak a buzavásárlásra szükséges tőke rendelkezésére álljon.

A hivatalos buzaárát még nem állapították meg, erre valószínűleg 2-3 napon belül kerül sor.

EGY GRADISTEI KISGAZDA REKORDTERMÉSE

A buzatermés egész Jugoszláviában kitünő volt, a rekordot azonban valószínűleg mégis egy bácskogradistei kiscgazda tartja, akinek másfél láné földjén 41 mázsa és 85 kiló buza termett, vagyis lánconként 29 mázsa és 90 kiló. Egy másik kiscgazdának lánconként 22 és fél mázsa buza termett. A község határában azonban ennek ellenére az átlagtermés körülbelül 11 mázsát tesz ki.

ROMANIA VAGONONKÉNT 10.000 LEJ PRÉMIUMOT FIZET A BUZA EXPORTŐRÖKNEK

Bukaresti jelentés szerint a román kormány mindent megtesz, hogy megfelelő árat biztosítson a buza részére. Hogy az esetleges áresökkenést megakadályozza, már megkezdte a hadsereg részére szükséges buza bevásárlását még pedig közvetlenül a termelők-

től. Ezenfelül hiteleket bocsájt a földműves szövetkezetek rendelkezésére, hogy ezek is vásárolhassanak búzát a gazdáktól és eladják a külföld részére. A buza kivitel fokozása és a belföldi buzaár biztosítása érdekében a román kormány legutóbbi minisztertanácsa elhatározta, hogy a szabad devizával fizető külföldi államokba szállított buza vagonja után 10.000 lej prémiumot fizet az exportáló kereskedőknek. Ez a prémium július 15-től szeptember 14-ig érvényes.

AZ ALBÁN KORMÁNYNAK IS GONDOT OKOZ A BUZA ÁRA

Albániában a buza ára 18 frankról 14 frankra esett. Az áresés nagy gondot okoz a kormánynak, amely elhatározta, hogy különböző intézkedéseket fogantat a buza árának javítása érdekében. Elsősorban a buza behozatali vámját emelte fel három aranyfrankról hat aranyfrankra mázsánként, ezenfelül még egész sor más intézkedést is tervbe vett.

OLASZORSZÁG KÖLCSÖNT KERES ANGLIÁBAN, HOGY BUZÁT VÁSÁROLHASSON

Londoni jelentés szerint Olaszországnak az idén 35 millió bushel búzát és más gabonaneműt kell külföldön vásárolnia. A buza egy részét az Egyesült Államokból és a déli földtöke államából szerzi be, erre a célra azonban nagyobb összegű devizára van szüksége és ezért Londonhoz fordult kölcsöntért.

Jugoszláviában még 1.828 vagon cukor van raktáron

A jugoszláviai sajtó egy részében olyan hírek jelentek meg, hogy a belföldi piacon nincsen elég jugoszláviai gyártmányu cukor. Ezek a hírek teljesen alaptalanok. A Jug. Kurír értesülései szerint e hó 1-én a gyárakban 1540 vagon cukor volt még raktáron, a gyárakon kívüli raktárakban pedig 288 vagon van felhalmozva, úgy, hogy összesen még 1828 vagon cukor van az országban. A múlt év július és augusztus hónapjaiban 1200 vagon volt a fogyasztás. Ebből következik, hogyha július és augusztus hónapokban nagyobb lenne a fogyasztás mint tavaly, akkor sem lenne baj, mert 628 vagonnal több cukor van raktáron, mint amennyit tavaly elfogyasztott az ország lakossága. A cukorgyárak már a jövő hónap végén megkezdik a kampányt és így a cukorszükséglet a legteljesebb mértékben biztosítva van.

□ Hetszázezer tonnára becsülik a nemzetközi piac cukorfeleslegét. A nemzetközi cukortanács most tárgyalja a nemzetközi cukoregyezménynek az új termelési évre vonatkozó kérdéseit. Ezen a tanácskozáson állapítják meg, hogy az egyes országok mekkora mennyiségű cukrot értékesíthetnek külföldi piacon és egyúttal döntenek a cukorfeleslegék elhelyezéséről is. A tárgyaláson azonban nehézségek merültek fel a szabadpiacon levő igen nagy cukorfelesleg elhelyezése miatt. A felesleget kerekén 700 ezer tonnára

— Meghálálhatod, — mondá mosolyogva Tserna.
— Beszélj, hogyan?
A leány lesütötte szeméit és egy ideig nem felelt. Majd hirtelen elhatározással így szólt:
— Csókolj meg egyszer úgy, amint a te hazádban csókolják a férfiak azt a nőt, akít tisztelnek és — szeretnek!
A lord forró csókot nyomott a leány ajkaira.
— Köszönöm neked Tserna, ezer szer köszönöm azt, amit értem tőled s ha még egyszer eljövök ide a pusztába, hogy a barátaimat kiszabadítsam, gondolni fogok rád és meg fogom kísérelni, hogy felkeresselek!
Ezzel még egyszer megcsókolta a leányt és felugrott a lóra.
A paripa gyors iramban tova vágtatott. A lord visszanezített és látta, amint a leány a földön térdelt, mint aki imádkozik érte.
— Szegény leányka — sóhajtott a lord könnytel szemekkel — mily jó volna, ha magammal vihetnélek Angliába, de ki tudja, talán jobb így! Azért előre paripám mutasd meg, hogy repülni is tudsz!
Egy utolsó pillantást vetett még

a szamojédok táborára s azután eltűnt a homályban.
31. fejezet.
A FORRÁSNAI.
Mialatt ezek történtek az orosz zsarnokság szomorú birodalmában Szibériában, addig Jarosinszky bandájával Szanin várában minden feltűnés nélkül élte napjait.
Az utóbbi időben Jarosinszky egyáltalában nem gondolt arra, hogy nagy vagyont gyűjtsön, hanem megelégedett azzal, ha mindennap megvolt számukra az, ami a legszükségesebb.
Mégis Jarosinszky állandóan szomorú és komoly volt.
Nagyon gyakran megtörtént, hogy reggel, amidőn társai felkeltek, neki már csak hült helyét találták.
Vállára akasztotta fegyverét és tölténytáskáját és kiment az erdőbe. Este azután, ha a nap leszállt, ismét visszatért anélkül, hogy valamit magával hozott volna, sőt töltényei közül sem hiányzott egy sem.
Barátai előtt érthetetlennek tűnt fel ez és semmikép sem tudták ezt maguknak megmagyarázni.

Jarosinszky nem is azért ment az erdőbe, hogy vadászattal vagy bárminő kalanddal töltse az időt.
Az erdő mélyén egy patak folydogált, ennek a partjánál szokott Jarosinszky egy kőpadra ülni.
Szótlanul bámult a kristály tiszta vízbe, amely a kövekről hömpölygött tova.
Jarosinszky tenyerébe hajtá fejét és álmodozott.
Gondolatai az ő egyetlen szerelménél, Bach Erzsébetnél jártak, akiről azt sem tudta, vajjon életben van-e még. Ilyenkor azután eszébe jutott egész ifjúsága, amely nekí a boldogságot kápráztatta.
Így töltötte el az egész napot, amíg el nem jött az est, amidőn ismét visszatért a várba, barátai körébe, akik őt oly szeretettel, oly rajongással vették körül, amit leírni lehetetlen.
Jarosinszky ma is kint volt a patak partján a kőpadon és elmélázva tekintett a patak gyöngyöző vizébe.
Melletle hevert a tölténytáskája és fegyvere.
Gondolatai ismét ott kalandoztak annál, akít szíve minden dobbanásával szerett, aki ő előtte a legszentebb volt.
Egyszerre azonban a néma esendét a haraszt zörgése zavarta meg. Jarosinszky a neszre fűlelni kezdett.
— Ki akarja a nyugalmamot zavarni — vélekedett a fekete lovag.
E pillanatban feltűnt az alakja annak, aki Jarosinszky nyugal-

mát megzavarta.
— Ah egy nő, egy fiatal szép nő — kiáltá esodálkozva Jarosinszky.
És tényleg a patak tulsó partján egy fiatal parasztnyenyecske alakja tűnt elő, akiről azonban Jarosinszky azonnal észrevette, hogy valami bántja a lelkét.
A szép fiatal nő ugyanis térdre vetette magát és kezeit összekulcsolva az ég felé emelte, úgy, hogy Jarosinszky egy cseppet sem kételkedett abban, hogy a nő is éppen azért kereste fel az erdő csendjét, hogy egyedül lehessen a fájdalomával és bánatával.
Jarosinszky tisztán hallotta a nő keserves zokogását és csak a szavakat nem értette, amelyeket fájdalomában az ég felé kiáltott.
Hirtelen azonban a nő felállt és a mélységbe esuzzott, éppen a patak szélére, ahol egy nyulánk tenyő állott.
Borzalmas elhatározás látszóldhatott meg a nőben, mert leoldta kötényét és összezsavarta azt.
— Hohó ez kezd komollyá válni — vélekedett a fekete lovag — az ég vezetett hát engem ide nemcsak azért, hogy gondolataimmal egyedül legyek, hanem, hogy egy emberéletet is megmentsek!
Hogy azonban Jarosinszky az asszonyt meg ne ijessze, óvatosan térdén esuszva mászott előre, míg a szerenésetlen nő közelébe nem ért.
Innen már tisztán hallhatta a szerenésetlen kiáltásait.
— Nem... azt nem teszem... Ilyen áldozatot nem hozhatok

becsülik. Ha a nemzetközi cukor-egyezményben érdekelt országok a múlt évben megállapított 5 százalékos kontingensről le is mondanak, akkor is csak 180 ezer tonna cukrot lehet elhelyezni. Súlyosbitja a nehézségeket az is, hogy a kínai piac kikapcsolódott a forgalomból.

□ A londoni tőzsdén emelkedtek a jugoszláv bányarészvények. Londoni jelentés szerint az ottani tőzsdén hirtelen emelkedtek a trepscsei, kopaniki és zletovói bányák részvényei. A részvények emelkedése — így állítják londoni tőzsdei körökben — dr. Sztoja-dinovic Milán miniszterelnök és dr. Kujundzics erdő- és bányaiügyi miniszter beszédeinek hatása alatt következett be, július 2-án a bóri bányaterületen. A miniszterelnök és bányaiügyi miniszter kijelentették, hogy Jugoszlávia tiszteletben tartja a külföldi tőke szerzett jogait. Ez a megnyugtató kijelentés nagy mértékben hozzájárult a bizalom visszaállításához és így a részvények árának emelkedéséhez vezetett.

□ A növények vízfelvétele és párolgása között fennálló összefüggés a növényélet legérdekesebb kérdéseinek egyike. Vajon van-e szüksége a növénynek arra az aránylag óriási vízmennyiségre, melyet a talajból felvesz s mely a növény egész testét bejárva, legnagyobb részét a leveleknek szájnnyílások néven ismert nyílásain át távozik a növényből? Kényszerítése-e ez az erős vízfelvétel, mely a növény felépítéséből következik? Azért kell-e a növénynek állandóan újabb vízmennyiségeket a talajból magába vennie, mert a nedvesség állandóan távozik belőle a tulajdonképpen más celokra rendelt szájnnyílásokon keresztül, vagy éppen azért párologtatja-e el a növény állandóan a víztartalmát, hogy helyé-

be tápláló, szervesen sokat is állandóan magukkal hozó, újabb víztömegeket vehessen fel s hogy e sokat oszthassa szét, éppen a felvett víznek a növényben megtett útja révén, a növény egész testében? Ezt a kérdést már sokat kutatták. Az angol Salisbury professzor kísérleteket állított be arra nézve, milyen a párolgás és a tápsófelvétel aránya napsütésben és árnyékban nevelt ugyanazon növény esetében. Ugy találta, hogy a napsütésben élő növény kétszer akkora mennyiségű vizet párologtatott el, mint árnyékban élő társa, a felvett tápsó-mennyiség pedig, a növény száraz anyagából következtetve, ugy aránylott egymáshoz, mint 1.5:0.6-hoz, a napon élő növény tápsófelvétele tehát több mint kétszerese volt annak, amit az árnyékban élő növény vett magához. A napraforgó, szárazanyag tartalmát, tehát sófelvételét akkor találta nagyobbának, ha száraz levegőben termesztette a balzsamvirágát akkor, ha nedves volt a levegője. Ugyanazon körülmények között az almafa több vizet vett fel s párologtatott el, mint a szilva s ez a két első gyümölcsfa ismét sokkal többet, mint a barack vagy a dió. Vizgazdálkodás, tápsófelvétel tekintetében tehát nagy az eltérés a növények között s valószínűnek látszik, hogy nemcsak a növény szerkezete kényszeríti a növényt arra, hogy az elpárologtatott vizet helyébe új víztömegeket vegyen fel, hanem az adott talajgazdagság s a növény egyéni tápsó-szükséglete is szerepet játszik a vízfelvétel és párolgás szabályozásában.

□ A réztartalmu bordói lére érzékeny gyümölcsnemek (pl. őszibarack, mandula) és gyümölcsfajták (pl. egyes almafajták) megperzselődésének elhárítására közvetlenül a virágzás után sem megfelelő eljárás az, ha az 1%-os bordói lé helyett 1/2%-os permetezést alkalmazunk. Ugyanis a 1/2%-os bordói lé nem képes a fertőző gombacsírákat (sporákat) tökéletesen előltni, sőt a levegő kedvező páratartalma esetén

SZÍNHÁZ-FILM

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Gyimesi vadvirág második noviszádi előadása iránt

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör kiváló műkedvelőgardája a Daloskör jubileumi előadásán mutatta be szabadtéri előadáson Géczy István Gyimesi vadvirág című kitűnő 3 felvonásos népszínművét. Az előadás rendkívül nagy sikert aratott, a több ezer főnyi közönség rengeteget tapsolt a tehetséges szereplőknek. Az előadást a nagy sikerrel való tekintettel szombaton, július

16-án a Katolikus Olvasókör Eperuceai otthonának szabadtéri színpadán megismétlik.

A második előadás iránt máris hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, úgyhogy jegyekről ajánlatos idejében gondoskodni. Jegyek Ábrahám János könyvkereskedésében és Molnár Károly fűszerüzletében jegyezhetők elő.

Művészeti kiállítások az ősz folyamán

Milánóban szeptember elsején nyílik meg a nagy Leonardo da Vinci kiállítás, amely november 7-éig tart.

A müncheni bajor állami könyvtárban most nyílt meg a középkori német festészet kiállítása, amely elsősorban a laikus közönségnek szól. A kiállításon összesen 48.500 ritka kéziratot mutatnak be.

Az amsterdami régészeti társulat szeptember 1-től október 15-éig nagyszabású festménykiállítást rendez Vilma királynő trónralépésének 40. évfordulója alkalmából.

— Gerhart Hauptmann új színműve. Berlinből jelentik: Gerhart Hauptmann befejezte új színművét, amelynek címe »Lichtensteini Ulrik«. Mint a költő kiadvállalata közli, a bemutató ideje és helye tekintetében még nem történt intézkedés.

még ez a gyenge oldat is perzselhet. Tehát a 1/2%-os bordói lé nemcsak hatástalan, de perzselés szempontjából majd olyan veszélyes, mint az 1%-os. Könnyen perzselődő gyümölcsnemeket és fajtákat 1%-os bordói lé helyett kénvegyleteket tartalmazó szerek (mészkenlé, Novokén, Solbár) megfele-

lő higitású oldatával kell permetezni. Meg kell azonban jegyezni, hogy kisebb mértékű levélperzselődéstől nem szabad megijedni, mert annak jelentősége egyáltalán nincsen, csupán csak a zöld gyümölcs perzselődés bir jelentőséggel, amit minden körülmények között meg kell előzni.

undorodom ettől a kövér Izsáktól és attól az aljas kísérlettől, ahogy megnyerni akar... inkább meghalok, igen ezerszer szívesebben meghalok!...

Gyors mozdulattal azután a nő kötényét a nyaka köré csavarta, oly erősen, mint aki meg akarja fojtani magát.

Jarosinszky azonban e percben odaugrott és átkarolta a nőt.

— Ki ön, az Istenért, mit akar — kiáltá a nő — hagyja tervemet keresztül vinni... Nem cselekszik jól, ha megakadályozza halálo-

mat!...
— A meghalásra még van elég idő — felelé Jarosinszky, sajnálkozva tekintve a nőre — ön még fiatal, kár volna még!

— Istenem!

— Hány éves ön? — kérdé a fekete lovag.

— Huszonkettő — felelte könnyezve a nő.

— Ugy?

— Igen!

— Nohát 22 év, még nem olyan sok, hogy az ember a halál után vágyódjék és életunt legyen!

A nő ahelyett, hogy választ adott volna, keservesen sírni kezdett.

— Térjen magához — vigasztalá Jarosinszky a nőt — ha most fájdalma és bánata is van, legyen erős, mert ki tudja, hogy nem bánná-e meg nagyon, amikor már késő lesz. Gondolja csak meg, hogy milyen kellemetlen lett volna, ha a kötény, amellyel fel akarta magát akasztani, elszakad és maga a hideg vízbe pottyant!

A parasztasszony egy kissé meg nyugodott és Jarosinszkyvel szembe leült a forrás partján.

Jarosinszky elővette kulacsát és odanyújtá az asszonynak.

— Igyék egyet! No ugye főfele bor, szinte felmelegíti az embert!

— Igen vadász ur — felelé az asszony, aki Jarosinszkyt vadásznak vélte.

— Nohát most legven annyi bizalommal hozzám — folytató a fekete lovag — és mondja el, mi bántja lelkét és mi az oka annak, hogy ilyen borzalmas dolgot akart véghez vinni!

— Óh uram, az szomorú történet!

— Nem baj — biztató Jarosinszky — mondja csak el! Kezdje ott mindjárt, hogy miként hívták!

— Boddin Máriának hívták!

— És bizonyára a közeli falvak egyikében lakik? — kérdés Jarosinszky.

— Igen uram!

— No és hol?

— Wolno faluban.

— Wolnóban?

— Igen uram!

— Oh hisz az egész csinos hely és a legnagyobb is a környéken!

— Ugy van — felelé az asszony.

— Van ura is?

Az asszony összereszt. Lehorgasztá fejét, úgy, hogy sötét hullámos haja keblére omlott.

— Nos?

— Igen van egy... még van egy!

— Mit jelentsen az, hogy még egy — kérdé Jarosinszky — talán betegen fekszik és fél attól, hogy meg fog halni?

— Ó nem fog meghalni, hanem én fogok meghalni. én fogok tönkremenni és a legjobb is lesz!

— Oh nem — felelé a fekete lovag — meghalni nem jó!

— Oh uram, mi boldog emberek voltunk körülbelül egy évvel ezelőtt is. Három éve, hogy férjhez mentem. Uramnak szép háza volt és nagy gazdasága, szép udvarral és én... én pedig sok pénzt hoztam magammal, mert atyám nagy vagyont hagyott reám! Mindketten boldogan éltünk és szeretttük egymást, amíg uram Ciril...

— Itt van hát a baj — kiáltá közbe Jarosinszky, aki bajuszát pederte — a házasság tehát nem volt boldog és az ön részére csalódást hozott!

— Eleinte minden rendben ment — folytató az asszony! — Ciril szorgalmasan dolgozott. Figyelme kiterjedt mindenre, de egyszerre mintha csak az ördög hatalmába került volna, megváltozott!

— Hogy-hogy — kérdé Jarosinszky — miféle ördög volt az, amelyik hatalmába kerítette?

Mária kebléből mély sóhaj tört elő.

— Nos?

— A játék ördöge volt az — felelé keservesen az asszony.

— Hát az bizony a legveszedelmesebb ördög — szólt Jarosinszky — magam is egyszer már majdnem a hatalmába kerültem, de még jókor megmenekültem! De ha azután e gonosz ördög valakinek a nyakába ül, annak jaj, mert minden vagyonát elveszti, mert a telhetetlen ördög mindent elnyel.

— Ugy van — kiáltá Mária — és mi boldogok lennénk, ha csak az a kövér Izsák nem volna!

— A fakeskedőt gondolja?

— Igen azt, uram!

— No akkor ugyancsak rossz kezekbe került — vélekedett Jarosinszky — már nagyon sokat hallottam felőle és bizony már nagyon szeretném, ha egyszer találkoznék vele! Hiszen amint én halottam, ő egyike a legveszedelmesebb embereknek. Akivel csak tetheti, azzal leül kártyázni, hogy a pénzét elszedhesse tőle.

— Ugy van uram — felelé az asszony — a kövér Izsák maga az eleven ördög!

— Hát vele játszik az ura?

— Igen, mindennap — felelé az asszony — egész éjszaka!

— És természetesen veszít?

— Mindenünket elveszítette már — kiáltá Mária. — Eleinte csak időtöltésből játszott és akkor még én sem bántam, mert úgy gondolkodtam, hogy neki is kell valami szórakozás. Azután azonban már nagyobb összegekben kezdett játszani, úgy, hogy a kövér Izsák zsákjai megteltek arannyal! Az emberek a faluban már beszéltek is a kövér Izsákról!

— És mit beszélnek az emberek?

— Nem szabad megmondani — suttogá az asszony.

— Miért?

— Mert a kimondása is véték!

— Ugyan?

— Igen, bár az egész faluban beszélnek róla.

(Folytatjuk)

A PETROVGRÁDI ALSZÖVETSEG KÖZGYŰLÉSE

A petrovgrádi labdarúgó alszövetség vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, amely teljesen simán folyt le. A felhatalmazások egy kézben voltak szinte kivétel nélkül és így az illető, Grujin Iván alelnök biztosította a maga számára a többséget.

A közgyűlés megnyitása és az üdvözlő táviratok elfogadása után, amelyeket a testnevelésügyi miniszterhez és a labdarúgó szövetséghez intéztek, Kirtjanszki Szlávko első titkár olvasta fel jelentését, amelyben megállapította, hogy az alszövetségi vezetőség az elmúlt évben nagy munkát végzett. Megállapítja a jelentés, hogy a bánáti futballsport nivója csökkent, de remény van arra, hogy az új bajnoki rendszer, a bánáti ligarendszer létevése után javulás áll be ezen a téren. Csuresin a pénztárjelentést olvasta fel, amely szerint az alszövetségnek 2053 dinár készpénzvagyona van.

A jelentéseket a közgyűlés egyhangulag elfogadta és megadta a vezetőségnek a felmentvényt. Utána választás útján betöltötték az üresedésben levő tisztségeket és a jelölőbizottság jelölése alapján a következőket választották meg: I. alelnök Grujin Ivan (ZsSK), II. alelnök Avramov Ljubomir (Obolics), I. titkár Kirtjanszki Szlávko (Borac), III. titkár Mayer Henrik, pénztáros Kecskeméthy Ferenc (Radnicski), Igazgatósági tagok: Adamovics Sztóján (Borac), Csuresin Zlatka (Borac), Kohn Nándor (Radnicski), Baralics Sztéván (Kikinda), Sztefanovics Branko (Vrsac) és Jocić Dragomir (Kovacsica). A felügyelő bizottság tagjai: Retzler József (Schwaebische), Bogdán Branko (Kikinda) és Gradics Zsárkó (Pancevó).

Ismeretlen belegség lépett fel Beccsén

Egészségügyi bizottság vizsgálta meg a betegeket

Sztaribecsen a múlt hét eleje óta ismeretlen járványos betegség lépett fel. A lakosság körében a betegséggel kapcsolatban rémhírek terjedtek el. A Reggeli Ujság munkatársa dr. Bogdánovics Bogdán járásorvoshoz fordult felvilágosításért. Dr. Bogdánovics nyilatkozatában elmondotta, hogy a holt Tisza mellett fekvő harmadik kerületben influenzához hasonló tömeges megbetegedések fordultak elő. A betegséget a város más részében scholsem észlelték. A betegség magas lázzal kezdődik, a láz négy-hat napig tart, gyomor-bél, tünetekkel és izom fájdalmakkal jár. A járványszerű betegségről jelentést tettek a noviszádi állami közegészségügyi intézetnek. A jelentés vétele után vasárnap Sztaribecse-re érkezett dr. Kálies Mita, a beogradí központi közegészségügyi hivatal járványos betegségekkel foglalkozó laboratóriumának főnöke, dr. Bankovics, ugyanezen intézet járványosztályának főnöke, továbbá a noviszádi közegészségügyi intézet főnöke, dr. Rankov és a noviszádi intézet járvány osztályának főnöke, dr. Arsenijevics.

A kiküldöttek dr. Bogdánovics járásorvos és dr. Lázics Emil közegészségügyi orvos kíséretében látogatást tettek 20-30 házban és megvizsgálták a betegeket, akikről vizsgálat céljából vért vettek. A betegség igaz okát csak a laboratóriumi vizsgálat után lehet megállapítani. Dr. Bogdánovics véleménye szerint influenza vagy paratifuszuszerű megbetegedésekről van szó. A betegségeknek, bár súlyos lefolyású esetek is fordultak elő, szerencsére nincs halálos áldozata.

Az olasz bajnok csufos kudarca Prágában: Szlávia-Ambrosiana 9:0 (2:0)

Hétfőn délután 20.000 néző előtt játszották le a KK-mérkőzést, amely az olasz bajnoknak s rajta keresztül az egész olasz futballnak váratlanul csufos kudarcat hozta. Ma már harmadosztályú egyesületek is ritkán szoktak kikapni 9:0-ra...

Ilyen óriási különbség természetesen nem volt a két csapat között, a Szlávia azonban annyival szebben és jobban futballozott, hogy 4-5 gólos győzelmé mindenképen megérdemelt. A furcsa eredmény ugyszülett, hogy az Ambrosiana a harmadik gól után feladta a küzdelmet, mert akkor már látta, hogy ugysem megy semmire.

A mérkőzésre, amelyet a magyar Hertzka kifogástalanul vezetett, a két ellenfél így állt fel:

Szlávia: Boksay — Cserny, Dau-csik — Pruha, Nozsir, Kopeczky —

Horák, Simunek, Bradács, Bican, Vytlacsil.

Ambrosiana: Peruchetti — Buono-core, Setti — Locatelli, Olmi, Antona — Ferrara, Meazza, Campatelli, Ferrarri, Ferraris.

Góllövők: Bican 3, Horák és Simunek 2-2, Bradács és Vytlacsil 1-1.

Eszerint tehát a második forduló revánsmérkőzéseire a Szlávia 9, az FC Genova 3, a Juventus 2 és a Ferencváros 1 gól előnyt szerzett. A revánsmérkőzések játékvezetői a következők:

Budapesten: Ferencváros—Ripensia Dattilo (olasz).

Bukarestben: Rapid—FC Genova Vogel (csehszlovák).

Milanóban: Ambrosiana—Szlávia Iváncsics (magyar).

Kladnóban: Kladno—Juventus Xifandó (román).

Finnsország-Magyarország 87.5:73.5

Vasárnap, mint megirtuk, 47:30 állásnál maradt félbe a finn-magyar atlétikai viadal, amelyet hétfőn változatlanul nagy érdeklődés mellett, tízenötezer néző előtt folytattak és fejeztek be.

A második napon a magyar atléták jobban szerepeltek, bár egy-két számban ezuttal is váratlanul esődöt mondtak s így csak 4 pontot tudtak behozni elsőnap hátrányukból. A legjobban Szilágyi szerepelt, aki a 10000 m síkfutásban új magyar rekorddal lett második s ugyancsak új országos rekorddal győzött a magyar staféta is, amely 30 méterrel (!) verte a finnek.

Az eredmény elbírálásánál tekintetbe kell még venni, hogy a magyar együttes tartalékos volt, néhány kitűnő tagja (Koltai, Sir, Bódos) különböző akadályok miatt nem mehetett Helsinkibe.

A hétfői részletes eredmények:

100 m: 1. Gyenes Gyula Magyarország 10.8, 2. Nagy Géza Magyarország 2 méterrel, 3. Tammisto Finnország félméterrel, 4. Hakkinen Finnország 3

Rövid sport hírek

A noordwycki nemzetközi teniszverseny döntőjét Kukulyevics nyerte s ezzel megszerzte Hollandia bajnokának címét.

Zagrebban csütörtökön Pallada, Kukulyevics és Mitics lesz Budge és Makó ellenfele.

Augusztus 5-én Rómában olasz-jugoszláv birkózóverseny lesz. A nehézsúlyban Jugoszlávia színeiben a szombori Nagy indul.

Az Adria-serlegettorna keretében a Fiumana 61:48 arányban győzött a szpliti Jadran ellen. A vízipóló mérkőzést a szpliti csapat nyerte fölényesen, 5:1 arányban.

Siposs, a Franciaországból hazatért jugoszláv válogatott szélső, aláírta szerződését a zagrebi Gragvanszkihoz és őszitől kezdve már játszik a pur-

méterrel.

1500 m: 1. Hartikka Finnország 3:52, finn rekord beállítva, 2. Szabó Miklós Magyarország 3:53.6, 3. Pekuri Finnország 3:54, 4. Igloi Mihály Magyarország 3:56.

Diszkoszvetés: 1. Kotkas Finnország 49.94, 2. Kulitzky Jenő Magyarország 46.46, 3. Madarász Endre Magyarország 46.23, 4. Mentula Finnország 46.12.

400 m: 1. Görkői János Magyarország 48.6, 2. Tammisto Finnország 48.7, 3. Vadas József Magyarország 49.1, 4. Rakköläinen Finnország 49.3.

Távolugrás: 1. Laine Finnország 701, 2. Simola Finnország 688, 3. Gyurica István Magyarország 682, 4. Somogyi László Magyarország 671.

10.000 m: 1. Salminen Finnország 30:44.8, 2. Szilágyi Jenő Magyarország 30:59.2, 3. Tamila Finnország 31:14.8, 4. Esztergomi Mihály Magyarország 32:04.

Svédstaféta (100, 200, 300, 400): 1. Magyarország (Nagy, Gyenes, Görkői, Vadas) 1:55.6, 2. Finnország (Hakkinen, Pulliainen, Storkrubb, Rakköläinen) 1:59.9.

gerek csapatában.

A csurugi Hajduk vasárnap 2:1 (1:0) arányban győzött a Podrinje elleni alszövetségi selejtező mérkőzésen.

A magyar nemzeti bajnokság őszi fordulója augusztus 21-én kezdődik. A rangadó határnapjai: szeptember 4: Ferencváros—Ujpest, szeptember 25-én Hungária—Ferencváros és november 20-án Ujpest—Hungária.

A bukaresti lapok dicsérik a Ferencvárost, egyik-másik megállapítja, hogy ilyen jó játékot még az angol kupagyőztes Preston North ad sem mutatott a román fővárosban. A »Tim-pul« szerint: amit a Ferencváros produkált, futballművészet volt a javából. Érdekes, hogy a bukarestiek is elégedetlenek Barlassina játékvezetővel, pedig a Ripensia 2-3 gólt köszönhet neki.

Hamburgban nemzetközi teniszver-

seny folyik. Gábory győzött Tloczinsky lengyel bajnok ellen, Szigeti pedig a francia Lesueur ellen.

A magyar atléták Helsinkiből Tallinba utaznak, ahol a hét végén észak-magyar atlétikai viadalt rendeznek.

A Hungária leszerződött a Salgótarjáni BTC-nek Turán nevű tehetséges középfedezetét. Turay, az eddigi középfedezet, a jövőben alighanem hávéd lesz Bíró mellett.

A vízipólócsapat összeállítására: Weninger (Bécs) — Bayer, Gunst (Hannover) — Hauser (München) — Kienzle (Stuttgart), Schneider (Würzburg), Schultze (Magdeburg). Tartalék: Allerheiligen (Hannover).

Magyar-német uszóverseny Budapesten

Szombaton és vasárnap a margitszigeti Stadionban rendezik meg a magyar-német uszóversenyt, amely ebben a sportágban az év legnagyobb eseménye. A verseny győztese joggal vallhatja magát Európa-bajnoknak, mert az uszásban a magyar és német nemzet vezet. Külön érdekessége lesz a versenynek Fischer és Csik olimpiai bajnok összecsapása 100 méteren s a két ősi rivális vízipóló csapat mérkőzése. Az egyes számokra a németek a következő versenyzőket jelölték:

100 m gyors: Fischer (Bréma), 400 m gyors: Plath (Berlin), 1500 m gyors: Ahrendt (Berlin), 200 m mell: Balke (Bréma), 100 m hát: Schlauch (Erfurt), torony és műugrás: Weiss (Drezda).

Atlétikai viadal Noviszádon

A beogradí alszövetség vasárnap Noviszádon, a Diák-stadionban rendezte meg szokásos évi versenyt, melynek eredményei alapján kijelöli a Balkán-játékokon szereplő atlétákat. A versenyen az alszövetség legjobb erői (Vucsevics, Bakov, Kleuth, Szmejda, Kling, Lazarevics, Sztefanovics, Jovicsevics, Bauer, Niházi stb.) indulnak, tehát a legtöbb számban magasszínűek, érdekes küzdelemre van kilátás. A 11 versenyszám sorrendben a következő: 100 m síkfutás, sulydobás, 1500 m síkfutás, rudugrás, diszkoszvetés, 400 m síkfutás, távolugrás, 5000 m síkfutás, magasugrás, hármasugrás és 4 x 100 m staféta. A 100 és 400 m síkfutásban a sok induló miatt előfutamok lesznek. A versenyt a beogradí alszövetség rendezte a Jugoszláv Atlétikai Szövetség versenyszabályai szerint.

Megszűnt az állami sportadó

A nyilvános sportesemények (futballmérkőzések, atlétikai versenyek, stb.) bevételéből tudvalevőleg 20 százalék állami, 13 százalék városi és bányai illetéket kellett fizetni. Az állami adó évenként körülbelül másfél-millió dinárt tett ki, ami az államháztartásban egészen jelentéktelen összeg, de súlyosan érintette az anyagi gondokkal küzdő egyesületeket, amelyek éppen a magas illeték miatt még a legnagyobb közönséget vonzó mérkőzésekre és versenyekre is ráfizettek. Eppen ezért az egyetemes sport fejlődése érdekében rendkívül öröndetes Leticia Dusán pénzügyminiszternek az a rendelete, amellyel a jövőben minden sporteseményt tehermentesít a 20 százalék állami adó alól. Valószínű, hogy ezt az intézkedést a bánai és városi illeték eltörlése követi, mert ezeket az állami adó alapján vetették ki.

PUNCSEC LEGYŐZTE MAKÓT

Beogradban tegnap délután játszott Puncsec Makóval és a jugoszláv játékosok 4:6, 6:3, 9:7 arányban győzött.

Köszönetnyilvánítás

A szlárakanjzsaí rom. kat. hírköztség vezetősége köszönettel adózik mindazoknak, akik néhai elnökének, a kiváló hírszónoknak

Horváth Jánosnak

temetésén résztvettek, vagy részvételüket a gyászban bármely más módon kifejezésre juttatták.

Szlárakanjzsa, 1938 július 12.

Róm. Kat. Hírköztség

A japánok újra bombázzák Kanton

Sanghajból jelentik: A japánok a sinkiangi hegyvidéken 4 kínai hadosztályt kiszorították eddigi állásaikból. A kínaiak most Szenszi és Honan tartományok felé hátrálnak.

A Japán légi haderő egyhavi szünet után újból megkezdte Kanton bombázását. A bombák elpusztítottak néhány házat és a folyón borgonyzó több hajót és bárkát.

Nagy előkészületek a temerini Illésnapra

Még egy hét választ el az Illés-naptól s a temeriniak már is nagyban készülnek a 85 évvel ezelőtt fogadott községi ünnepük megtartására. A temeriniak 85 év óta mindig megtartották e napot és évek óta rendkívül gazdag programmal emelik e nagy nap jelentőségét. Azóta a községnek Illésnapja lett igazán a legnagyobb ünnepe.

Az Illés napján tartandó tábori miséhez már valamelyik nap megkezdik az oltár építését. A tábori oltár maga is szép látványosság lesz. A kálvária mellett hétben állítják fel magas ponton, hogy a misét mindenki láthassa.

Ez alkalommal fogják a Skrabán Endre által festett hatalmas Szent Illés képet is felszentelni, amit a tábori oltáron helyeznek el Oltárképnek.

A délutáni és esti népünnepélyre is minden előkészületet megtettek. A népünnepélyen a bogojeví Gőngyösbokrta tagjai is részt vesznek, a temerini kis és nagy Gőngyösbokrétások teljes számban mutatják be szép táncukat és diszruhájukat.

A tervezett hatalmas szabadtéri színpad felállításához a napokban kezdnek hozzá.

APRÓHIRDETÉSEK

egy hetköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőtől terhel.

ALLAST KERES

Varrónő ruha és kabátvarráásra házhoz ajánlkozik. Bővebbet: Noviszád, Duna ucca 18. szám alatt. 4293

ELADÓ

BOR, kitünő siller 40—50 hl. eladó. Nelich Gyulánál, Szubotica, Teretna ul. 8.

Alkalmi vétel! 20 hold prima szántóföld Osizjektől 10 kilométernyire, köves utnál olesón eladó. Megbizott: Imobilia, Noviszád, Mite Ruzsicsa 4. 4297

KEPELADÁS! Néhai Márton Mátyás hagyatékából származó öt nagyobb méretű szentkép eladó. Bővebbet Dr. Batta Péter ügyvédnél, Szlárakanizsa. 4298

Hálószoba, komplett 1 ágyas, garderozfal stb., költözködés miatt eladó. Noviszád, Zselyeznicska u. 12. II. 4306

KIADÓ

3 szobás teljes komfortos lakás, az összes mellékkeliségekkel augusztus 1-ére olesón kiadó. Érdeklődni Noviszád, Strazilovacska u. 19., a házmesternél.

KERESLET

Nyugdíjazott tisztviselőt könnyebb alkalmazásra keresek. Cim a kiadóban. 4295

VARROLÁNY azonnalra felvétetik. Deutsch-salon, Laze Teleskog 19. Noviszád. 4288

PÉNZTÁROS-kisasszonyt szerb, német nyelvtudással felvesz műszaki nagykereskedés. Ajánlatok a fizetési igény megjelölése mellett »Novi Sad« jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4300

Megvételre kerestetik használt, de jó állapotban lévő tolókosci beteg részére. Ajánlatokat a kiadóba, vagy pedig Szubotican Miska Presicsa ucca 22. szám alá kérek. 4308

Portré és gyermekfevételeit

a legszebb kido'gozásban, igazolvány-képeit a leggyorsabban, amatőr-képeit szakszerűen elkészíti

Stúdió Hering

Noviszád — Apolló mozi udvar

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12—, vidéken 14— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2171

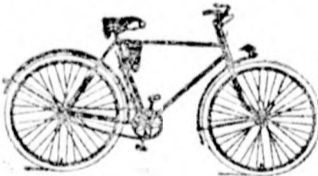
Panzló WÖFLING BLÉD, közvetlenül a tó partján a központban fekszik. Kényelmes szobáiban folyóvíz. Kitünő konyha, olesó arak. 4305

Az arebört nem preparálni, hanem rendszeresen ápolni kell. Daruvari krém a legjobb arcápoló. Háromsarkos nagy doboz 15 din., feles doboz 7.50 dinár. Kapható szaküzletekben.

Eberhard ekék, Pracner vetőgépek és mindennemű más mezőgazdasági szerszámok SZENES vaskereskedésben.

Kávé. Pörkölt 5 dkg 3.50 dinár. Csak ezt az egyféle kipróbált kávékeveréket tartom. Baacsics, Szubotica, Postanska ucca 6.,

SIESSEN Szenesnél

kerékpárt választani Nagy választék! 10.000 dináros balesetbiztosítás

Városi Mozi - Subotica

Hétfőtől—szerdáig

A fehér pusztaságok, a végtelen hósviagok nagy filmje

Észak szava

Izgalmas kalandorfim a kanadai rendőrség életéből. — Harc a csemp szekkel Rochelle Hudson, Robert Kent és Buck, az oriasi bernatnegyi szereplésével

Esti előadások a nyári moziban!

FOGYASSZON kizárólag csak garantáltan tiszta

„Braća Marić-féle” étolajat

A legjobb, leggazdaságosabb, leggyorsabb, teljelműhatatlan és versenyteljes.

Kerékpárok

Dürkopp, Wanderer, Hercules, Styria, Puch

világhírű gyártmányok, versenyen kívüli áron

Bata V. Sin, Szubotica

Telefon 014. Nagy javítóműhely

Friss, élő

ludasi ponty és palicsi kárász

naponként kapható Szubotican Malagueszki Gyulánál a halcsarnokban

FIZESSEN ELŐ A REGGELI UJSÁGRA

Figyelmeztetés!

NE DOBJA EL az üres IDOL cipőkrém dobozokat, mert azok értéket képviselnek!

Minden jó állapotban lévő 6 üres dobozért kap 1 üres „Opal” kölnivizet ott ahol a cipőkrémet vásárolta — Idol krém kapható mindenütt

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefon: 21—37, éjjel 20—58. Felelős kiadó: André Dezső

A kiadóhivatal vezetésénél: Blazsek Ferenc. Preplata — Előfizetés: Egy héra 28— dinár (kihordó útján 30 din.) Három héra 80— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre 160— dinár (kihordó útján 172 din.) zlati svakodnevno — Megjelenik naponta Post. čekovni račun — Postacsekiszámla: Zagreb, 46.692

EBERHARDT
FÜLM

„Vaddisznó”

EBERHARDT féle ekék „VADDISZNÓ”

VEDJEGGYEL A LEGJOBBAK

Ha ekét vesz, ügyeljen a „Vaddisznó” védjegyre!

Kapható minden nagyobb vaskereskedésben Főlépviselő:

H. BLATTMANN

NOVISAD, Temerinska ulica 22

Óvakodjék az utánzatoktól!